

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ «СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я»

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2015 рік

№ 9 (290)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

Талановиті і патріотичні

*«Бористен» нагородив переможців
7-го щорічного конкурсу
творчої молоді ім. Родина Гнип (США)
на сторінках щомісячника.*

Детальний фоторепортаж з імпрези - на кольоровій вклейці

Вітання Президента України з нагоди Дня знань

Дорогі співвітчизники!
 Вітаю вас із початком нового навчального року та Днем знань.
 Це урочисте та хвилююче свято для мільйонів українців, адже воно символізує нові починання і прагнення якісних змін.
 Особливо урочистим є сьогоднішній день для першокласників, перед якими відкриваються двері у дивовижний світ знань. Знаковим він буде і для тих молодих людей, які розпочнуть навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах. Нехай ці роки будуть наповнені незабутніми враженнями, а ваші здібності та наполегливість стануть запорукою успіхів і вагомих досягнень.
 Висловлюю найщиріші вітання педагогам і батькам, знання, досвід та підтримка яких завжди вселяють впевненість, допомагають правильно визначити життєві пріоритети.
 Вірю у невичерпний інтелектуальний потенціал юних українців, їх нестримну творчу енергію та здатність змінити країну. Упевнений, що саме молоде покоління становитиме основу майбутньої еліти, яка побудує по-справжньому єдину, міцну, високорозвинену європейську державу.
 Бажаю всім здоров'я, миру та нових звершень в ім'я України.
Петро ПОРОШЕНКО

З М І С Т

- 1 СТОР.** - ВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ З НАГОДИ ДНЯ ЗНАНЬ
- 2 СТОР.** - МОТИВ НАВЧАННЯ ОБИРАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ФІЛОЛОГИ
- 4 СТОР.** - ВДОВА КУЛЕМЕТНИКА 93-ї БРИГАДИ ВАСИЛЯ ЛОГВИНЕНКА МАРИНА КОВАЛЬОВА — ПРО ЖИТТЄЛЮБНІСТЬ І ОСТАННІЙ «ПОДАРУНОК» ЧОЛОВІКА — ДВІЙНЯТ
- 6 СТОР.** - САМСОН У БІБЛІІ І В ОПЕРІ
- 7 СТОР.** - СМАЧНИЙ РЕКОРД: УЧНІ ЗАХІДНО-ДНІПРОВСЬКОГО ПРОФТЕХУЧИЛИЩА СТВОРИЛИ НАЙБІЛЬШУ В УКРАЇНІ БУЛАВУ З ТІСТА; ДЕНЬ МИРУ В КПНЗ «МІСЬКИЙ ПАЛАЦ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ «ГОРИЦВІТ»
- 8 СТОР.** - СПОРТСМЕНИ З ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ – НАЙКРАЦІ В УКРАЇНІ ГРАВЦІ В АРТБОЛ; ВИХОВАНЦІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ – ЧЕМПІОНИ ЄВРОПИ З РАКЕТОМОДЕЛЬНОГО СПОРТУ
- 9 СТОР.** - ДИТЯЧИЙ МАЙДАНЧИК – ПОДАРУНОК ДО ЮВІЛЕЮ – ОТРИМАЛИ 200 ДІТЛАХІВ ДИТСАДКА З ПЕТРОПАВЛІВКИ; ВІДКРИТО РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР НА БАЗІ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО ВИЩОГО ПРОФЕСІЙНОГО УЧИЛИЩА З ПОЛІГРАФІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ; РАКЕТОБУДУВАННЯ, ТАНЦІ, ДИЗАЙН ТА БАГАТО ІНШОГО – ДІТЛАХІВ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ ЗАПРОШУЮТЬ НА БЕЗКОШТОВНІ ЗАНЯТТЯ
- 10 СТОР.** - ДЕЩО ДО 60-РІЧЧЯ СМЕРТІ ОЛЕКСАНДРА ПЕТРОВИЧА ДОВЖЕНКА
- 12 СТОР.** - ЦІЛЮЩІ ОБЕРЕГИ
- 14 СТОР.** - «У БІЛІЙ СТУЖІ СОНЦЕ УКРАЇНИ...»
- 15 СТОР.** - МУЗЕЙ ІСТОРІЇ УНІВЕРСИТЕТУ ВЗЯВ УЧАСТЬ У ІV ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЙНОМУ ФЕСТИВАЛІ
- 16 СТОР.** - НГУ ВЗЯВ УЧАСТЬ У СТРАТЕГІЧНІЙ СЕСІЇ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ; ІСТОРИЧНА ПРАВДА ПРОТИ ІМПЕРСЬКОЇ ОБЛУДИ
- 19 СТОР.** - ВІДЗНАКА З ЛЬВІВСЬКОГО КНИЖКОВОГО ФОРУМУ
- 20 СТОР.** - У КРИВОМУ РОЗІ ВІДБУЛОСЬ ЗАСІДАННЯ ШКОЛИ МОЛОДИХ ПСИХОЛОГІВ; МАМА + Я = МИ; ЗБІРНА КОМАНДА ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПОСІЛА І МІСЦЕ У ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ЗМАГАННЯХ З РАДІОКЕРОВАНИХ АВТОМОДЕЛЕЙ СЕРЕД УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ
- 21 СТОР.** - «НАШІ ПЕРЕКЛАДИ»
- 22 СТОР.** - ТА ЗАДЛЯ ЦЬОГО ВАРТО БУЛО ЖИТЬ...
- 23 СТОР.** - «НА КОНКУРС ІВАНА ТА МАРУСИ ГНИП»
- 24 СТОР.** - КОЗАКИ В ІНТЕРНЕТ ПРОСТОРІ
- 26 СТОР.** - НАЙКРАЩИЙ ХВІСТ
- 27 СТОР.** - ВИХОВАННЯ ЧЕСНИХ ГРОМАДЯН З ДИТЯЧОГО ВІКУ
- 28 СТОР.** - БОГДАН КЛІД. ІСТИНИ ШЕВЧЕНКА НА ПРИКЛАДІ ПОЕМИ КАВКАЗ
- 31 СТОР.** - ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ
- 32 СТОР.** - ДОБРО ПОРУЧ, НАВІТЬ, ПІД ЧАС ВІЙНИ
- 34 СТОР.** - ЗІРКА НАД ПІВНІЧНИМ ПОЛЮСОМ
- 36 СТОР.** - У БЛУМІНГДЕЙЛ ВІДКРИЛИ ПАМ'ЯТНИК НЕБЕСНІЙ СОТНІ

УКРАЇНО, ти моя молитва...
Василь Симоненко

З Б І Р Н И К

ще, мабуть, від турків. І п'ятикутні знаки. З криниць повтікали зорі, тобто їх нема, криниці відсутні, але є сліди, і це дозволяє подавати прогноз у вигляді віри в неминуче. Тому що наша земля є чимось більшим, аніж сорочка для шкіри. Це підпільне барокко влаштовує опір і цвіте шалено навіть в уламках, хоч забуто нас і мовчать в Європі. Катувати зручно в палацах, замках, а в каплицях тісно. Тому каплиці є найперший крок углиб України. Мені видно все з чужої столиці. Все на світі можна підняти з руїни, крім живої крові, як ми вже знаєм. Напиши, чи всі живі та здорові. Чи літають ангели над Дунаєм, чи дощі у Львові, чи досить крові.

Юрій Андрухович

Україна ж — це країна барокко...

Україна ж — це країна барокко. Мандрувати нею — для ока втіха. І тому западає спокуса в око: зруйнувати все. І скільки б не їхав, бачиш наслідки: мури і житла хворі

«БОРИСТЕН» — літературно-мистецький, публіцистичний та науково-популярний щомісячник

Шеф-редактор **Фідель СУХОНИС**
 РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:
ІВАНЕНКО Валентин Васильович—Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара, проректор, доктор історичних наук, професор.
СВІТЛЕНКО Сергій Іванович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара, декан історичного факультету, доктор історичних наук, професор.
ШВИДЬКО Ганна Кирилівна — Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
УДОД Олександр Андрійович — завідувач відділу історіографії Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор.
ВАСИЛЕНКО Віталій Олександрович — Національний гірничий університет (м. Дніпропетровськ), професор кафедри історії і політичної теорії, доктор історичних наук, професор.
ПОПОВСЬКИЙ Анатолій Михайлович — Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, професор кафедри мовної підготовки, доктор філологічних наук, професор.
ДЕМЧЕНКО Володимир Дмитрович — Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара, декан факультету систем та засобів масової комунікації, доктор філологічних наук, професор.
ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна — Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, професор.
ТРЕТЯК Олексій Анатолійович, завідувач кафедри політології, доктор політичних наук, доцент.
КРИВОШЕЇН Віталій Володимирович, завідувач кафедри соціології, доктор політичних наук, професор.
СЕРГЕСВ Вячеслав Серійович, завідувач кафедри міжнародних відносин, доктор політичних наук, доцент.
ПОПОВА Ірина Степанівна, декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, доктор філологічних наук, професор.
ТОКОВЕНКО Олександр Сергійович — Дніпропетровський національний університет, декан соціально-гуманітарного факультету суспільних наук та міжнародних відносин, доктор філософських наук, професор, голова спеціалізованої вченої ради ДНУ ім. О. Гончара з політичних наук.
ТЕРЕЩЕНКО Алла Костянтинівна — інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
СТЕПОВИК Дмитро Власович — інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
ГРИЦА Софія Йосипівна — інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор мистецтвознавства, професор.
НАЙДЕН Олександр Семенович — інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. Рильського НАН України (м. Київ), провідний науковий співробітник, доктор культурології, професор.
КИТОВА Світлана Андріївна — Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, професор кафедри української літератури, доктор культурології, професор.
ШЕЙКО Василь Миколайович — Харківський державний університет культури, ректор, доктор історичних наук (культурологія), професор.
КУЦІрина — коректор.

Представництва редакції:
Україна: Володимир Барна, вул.Банкова,2, 01024, м.Київ, тел. 066-6243231
США: Bahriany Foundation, INC 19669 Villa Rosa Loop Fort Myers, FL., 33967 USA.
3 релігійних справ у США та Канаді: Mr. V.Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;
Канада: Mr. N.Vorotilenko, 9424 173 Str., Edmonton, AB., T5T3K8, Canada;
Румунія: Ritco Virgil STR. 1 Decembrie 7, Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;
Бразилія: Wira SELANSKI, Rua General Glicerio, 400 apt. 701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brasil, Telefax: (00-55-21) 2557-5517;
Австралія: Mr. Fedir Habelko S. Reserve C. T., Glenroy VIC. Australia - 3046 T.& Fax: 03.93061997;
Ізраїль: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18/I, Lod, Israel;
Польща: Jurii Hawryluk, skr. poczt. 55, 17-100 Bielski Podlaski, Polska;
Кольпортер на США та Мексику: Ilarion Chejlyk 45 Mountain Ave. Warren, N.J. 07059
Франція: MadamAnnie Daubenton, Paris, desproches@gmail.com

Редакція не відповідає за думки і факти, викладені авторами на сторінках щомісячника. Листується з читачами лише через журнал. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторам.
 Редакція залишає за собою право скорочувати матеріали без згоди авторів.
Адреса: журналу «Бористен», вул. Телевізійна, 3, 49010, Дніпропетровськ—10, Україна
Телефони: 050-340-28-27, (056) 713-52-58.
E-mail: fidelsukhonis@gmail.com
Наша веб-сторінка: www.borysten.com
 Читайте нас на facebook за адресою: <https://www.facebook.com/borysteninfo>
Серія КВ, реєстр, номер 16084-4556 ПР Рік видання двадцять третій.

ЗАСНОВНИК: Дніпропетровська міська громадська організація «Товариства шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара. **ВИДАВЦІ:** Дніпропетровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу «Бористен», Національний гірничий університет, Дніпропетровський національний університет ім. Олеса Гончара.
 Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних робіт з історії філології політичних наук, мистецтвознавства та культурології. Номер рекомендовано до друку вченою радою НГУ України.

Формат 60/84/8, друк офсетний.
Умов друк. арк. 4,65. Тираж 1500.
Друк ФОП Борисенко О.Л. Свідоцтво ДК № 4966 від 25.08.2015

Спортсмени з Дніпропетровщини – найкращі в Україні гравці в артбол

Артбол вигадали в дитячому таборі «Артек». В цій спортивній грі з м'ячем діти змагалися ще в повоєнні роки. Сучасні хлопці та дівчата отримали таку можливість завдяки Всеукраїнському проекту «Ти Лідер: Твори! Вивчай! Перемагай!» Кращою в артболі стала команда з Дніпропетровської області.

У Києві в фіналі Всеукраїнського проекту «ТиЛідер: Твори! Вивчай! Перемагай!» змагалися переможці облас-

них турів. Загалом до нього долучилося понад мільйон учасників віком від 11 до 14 років з 4 тис. шкіл по всій країні. У фіналі протягом тижня 300 хлопців та дівчат виборювали перемогу в олімпійській вікторині, спортивних естафетах та рухливих іграх. Ранкові гімнастики і майстер-класи для дітей проводили уславлені олімпійці – чемпіони світу гімнастка Наталія Добринська, фехтувальниця Ольга Харлан та ін.

Дніпропетровську область представляла команда Кам'янської школи Нікопольського району. Учні цього навчального закладу вже не раз ставали переможцями та призерами всеукраїнських та міжнародних змагань. Цього року удача всміхнулася юним спортсменам в першості з артболу. Вони обійшли всіх суперників та стали чемпіонами.

Артбол – спортивна гра з м'ячем на прямокутному полі, поділеному на два рівних сектори. У кожній команді – по 10 людей. Їх завдання – кидком м'яча вилучати гравців команди суперників. Гра триває до «вибивання» всіх гравців однієї команди з поля. Інший варіант – хто вилучить більше суперників за певний час.

Інф. ДОН ДОДА

Вихованці Дніпропетровського обласного центру науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді – чемпіони Європи з ракетомодельного спорту

Наприкінці серпня відбувся Чемпіонат Європи з ракетомодельного спорту у селі Великий Доросів Жовківського району Львівської області. Вперше Україна приймала учасників змагань такого рівня. Розташоване на полі спортивно-розважальне містечко площею майже 100 тис м2 дозволило учасникам, глядачам і вболівальникам комфортно розміститися під час стартів.

111 спортсменів з Швейцарії, Естонії, США, Польщі, Білорусі, Болгарії, Литви, Італії, Румунії, Латвії, Словаччини та України брали участь у змаганнях.

Збірну команду України очолював Ігор Волканов, майстер спорту міжнародного класу, президент федерації ракетомодельного спорту, керівник ракетомодельного гуртка Дніпропетровського обласного центру науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді. Його вихованці увійшли до збірної України і внесли свій вклад в здобуття перемог на чемпіонаті Європи-2015.

За підсумками змагань збірна команда України стала абсолютним чемпіоном Європи з ракетомодельного спорту в командній першості.

Збірна команда юніорів завоювала 7 золотих, 3 срібних і 4 бронзових медалі.

Збірна команда спортсменів завоювала 7 золотих, 3 срібних і 3 бронзових медалі.

Вітаємо переможців і призерів зі здобутими нагородами!

За інф. ДОН ДОДА

Дитячий майданчик – подарунок до ювілею – отримали 200 дітлахів дитсадка з Петропавлівки

У Петропавлівці встановили новий сучасний дитячий майданчик. Відтепер 200 дітлахів з Петропавлівки мають можливість качатися на гойдалках, з'їжджати з гірки, бавитися у новеньких пісочницях. Такий подарунок зробила селищна рада до 50-річчя дитячого садка «Тополька». Про це повідомили в Петропавлівській райдержадміністрації.

У мікрорайоні біля дитячого садка «Тополька», що у Петропавлівці, мешкає близько 200 дітлахів. Жодного дитячого майданчика чи місця, де юні петропавлівці могли б побавитися, поблизу не було. Гойдалки, гірки й багато іншого залишалися лише мрією.

Тому селищна рада вирішила на зекономлені в

бюджетні кошти подарувати мікрорайону та дитячому садочку новий сучасний дитячий майданчик.

«У нашому мікрорайоні малюків до 6 років близько 200. З них відвідують садочок лише 80. Але ж погуляти та погратися хочеться усім - і малечі, і школярикам-початківцям. Тому майданчик саме на часі», - наголосила директор дитячого садка Ірина Українцева.

Дитячий майданчик – подарунок до ювілею – встановили біля садочка. Тепер тут зможуть гуляти й вихованці дитячого садочка, й усі юні мешканці сусідніх будинків.

Інф. ДОН ДОДА

Відкрито ресурсний центр на базі Дніпропетровського Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій

При підтримці Навчально-методичного центру профтехосвіти у Дніпропетровській області та згідно з рішенням Департаменту освіти і науки облдержадміністрації про запровадження обласного експерименту на базі ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» відкрито ресурсний центр профільного навчання та допрофільної підготовки учнів «Професійний розвиток молодіжних ініціатив».

Основною метою діяльності ресурсного центру є забезпечення умов для одержання якісних освітніх послуг із допрофільної підготовки й профільного навчання старшокласників освітнього округу «Професійна альтернатива».

Створення і діяльність ресурсного центру передбачає здійснення методичного, інформаційного, маркетингового, технологічного забезпечення розвитку профільного навчання та допрофільної підготовки молоді відповідно до сучасних вимог економіки, а також виступає координатором взаємодії зацікавлених закладів та організацій у сфері освіти та галузей економіки.

Освітні послуги надаються ресурсним центром для учнів загальноосвітніх навчальних закладів з урахуванням соціального замовлення, інтересів учнів і запитів їх батьків та реалізуються на підставі уніфікованих навчальних планів, погоджених графіків проведення занять,

консультацій, семінарів, позашкільних та інших заходів, а також умов укладених договорів.

Ресурсний центр повинен стати основою інноваційної моделі сучасного професійно-технічного навчального закладу.

Статус «Ресурсний центр профільного навчання й допрофільної підготовки учнів» при ДНЗ «МВПУПІТ» встановлено при підтримці Навчально-методичного центру профтехосвіти у Дніпропетровській області та згідно з рішенням Департаменту освіти і науки облдержадміністрації про запровадження обласного експерименту ще в минулому навчальному році. Проте, кошти на ремонт були виділені із місцевого бюджету влітку. За два місяці колектив училища здійснив капітальний ремонт кабінету, придбав сучасні меблі та оргтехніку, оформили стенди та затвердили всю необхідну документацію. Діяльність освітньої установи в статусі ресурсного центру будеться відповідно до плану роботи ресурсного центру, погодженим із департаментом освіти і науки дніпропетровської облдержадміністрації.

Під ресурсним центром у даному випадку сприймається не лише навчально-лабораторне обладнання, але й навчально-методичні, інформаційні, кадрові та інші види ресурсів.

В.М.Василиненко, директор НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Ракетобудування, танці, дизайн та багато іншого – дітлахів Дніпропетровщини запрошують на безкоштовні заняття

Цього тижня на Дніпропетровщині розпочали новий навчальний рік понад 170 позашкільних навчальних закладів системи освіти. Туризм, екологія, біологія, ракетобудування, комп'ютерний дизайн, вокал, хореографія, декоративно-ужиткове мистецтво, кіномистецтво, наука та багато іншого. Безкоштовно обрати гурток за смаком може кожен школяр Дніпропетровщини. Департамент освіти і науки ОДА запрошує всіх дітлахів записатися до закладів позашкільної освіти та розкрити свої таланти та здібності.

У кожному місті та районі області є заклади позашкільної освіти. Школярі можуть обирати будь-які заняття за власним бажанням. Це може бути науково-технічний, еколого-натуралістичний, науково-дослідницький, туристсько-краєзнавчий, художньо-естетичний чи спортивний напрямки. До того ж кількість гуртків, які може відвідувати дитина необмежена.

«Зрозуміло, що у великих містах кількість гуртків та

секцій величезна, однак ми ставили перед собою завдання створити умови для розвитку дитини скрізь, незалежно від місця проживання. Цього тижня всі заклади позашкільної освіти та пришкільні гуртки розпочали свою роботу. Ми запрошуємо всіх дітлахів регіону прийти та обрати улюблене заняття для себе», - зазначає директор департаменту освіти і науки ОДА Олексій Полторацький.

Він додав, що мережа позашкільних навчальних закладів в регіоні широка – 339 позашкільних закладів системи освіти, культури, молоді та спорту, з них 119 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, 87 шкіл художньо-естетичного виховання, 177 – профільних та комплексних. Практично у кожній школі є гуртки чи секції. Усі вони абсолютно безкоштовні.

Минулоріч майже 190 тис дітлахів відвідували позашкільні гуртки, 44 тис – займалися у спортивних секціях.

Інф. ДОН ДОДА

«У БІЛІЙ СТУЖІ СОНЦЕ УКРАЇНИ...»

18 вересня у Центрі культури української мови ім. Олесь Гончара НГУ відбувся День пам'яті геніального поета-страдника Василя Стуса.

Цього вересня минає 30 років, як в застінках ГУЛА-Гу замучено українського поета-дисидента, багаторічного політв'язня Василя Семеновича Стуса (1938-1985). Запалено свічку пам'яті, портрет Поета уквітчано кетягами червоної калини. Пролунала пісня на слова В. Стуса «Як жертва щирості» у виконанні рок-групи «Сестри Тельнюк» (в запису).

Ведуча відкрила імпрезу читанням вірша «Ярій, душе!», якого поет присвятив пам'яті художниці Алли Горської, по-звірячому вбитої за загадкових обставин 1970 року:

Ярій, душе. Ярій, а не ридай.
У білій стужі сонце України.
А ти шукай - червону тіль калини
на чорних водах - тіль її шукай,
де жменька нас. Малесенька шопта
лише для молитов і сподівання.
Усім нам смерть судилася зарання,
бо калинова кров - така ж крута,
вона така ж терпка, як в наших жилах.
У сивій завірюсі голосінь
ці грона болю, що падають в глибінь,
безсмертною бідою окошилися.

Смерть Василя Стуса цілком лежить на совісті советського тоталітарного режиму. Ніколи не зрозумію, як можна було загубити Людину з такими очима, не почути голосу такого Поета, не втямити його поетичного, чесного, пророчого і водночас авангардного, модерного Слова. Ніколи біль цієї втрати не вгамується, не залікується рана. І ніколи не буде прощення тим, хто призвів Великого Українця Василя Стуса до трагічного фіналу в камері кучинського табору для політв'язнів у вересні 1985 року.

Поет не вважав себе ні борцем, ні героєм, не нарікав на долю, а йшов за нею, куди вона його вела. Говорив, що «долю не вибирають». Василь Стус був інакомислячим в царині Духу і революціонером в царині Слова. І його дорогоцінне слово не пропало, воно дійшло до наших бібліотек, прийшло в шкільну і студентську аудиторію.

Присутні студенти, викладачі і професори вшанували пам'ять Василя Стуса хвилиною мовчання.

Родзинкою заходу був приїзд до нашого міста, і візит до нашого університету Дмитра Васильовича Стуса - сина Василя Стуса, письменника, літературознавця, ре-

дктора, випускника філологічного факультету Київського університету.

Д.В.Стус - кандидат філологічних наук, захистив кандидатську дисертацію на тему «Палімпсести» Василя Стуса: творча історія та проблеми тексту». Він багато зробив для популяризації творів батька. Д. Стус - упорядник, автор коментарів, передмов до книг Василя Стуса «Веселий цвинтар» (1990), «Вікна в позапростір» (1991), «Золотоко-са красуня» (1992), «Листи до сина» (2001), «Палімпсест» (2003) та ін. У київському видавництві «Факт» вийшла книга Дмитра Васильовича «Василь Стус: життя як творчість». За цю книгу автора нагороджено Національною премією України імені Тараса Шевченка (2007).

Пан Дмитро повів живу розмову (хоча заявлена була лекція) про свої дитячі враження і стосунки з батьком, «ворогом народу», політв'язнем ГУЛАГу, які завжди були непростими. Батько якось сказав синові: «Ти думаєш, що ти - людина, а насправді ти ще не людина. Ти нічого не пережив, не втрачав, не страждав. Якщо ти це все переживеш, і витримаєш, і твої очі не наллються ненавистю до людей і світу, отоді ти станеш людиною».

Лектор разом з аудиторією згадували вікопомну подію, якій нещодавно виповнилося 50 років - показ фільма «Тіні забутих предків» у київському кінотеатрі, виступ жменьки сміливців, які постали проти антиукраїнського терору, і незабаром опинилися за ґратами за інакодумство, серед них і поет Василь Стус. Згадували про переховання Василя Стуса і його товаришів по ГУЛАГу - Олексі Тихого і Юрія Литвина, чий прах повернувся нарешті в Україну наприкінці 1980-х років.

Аудиторія слухала незвичного лектора, затамувавши подих, і вітала його дружніми оплесками. Проректор НГУ Ю. М. Хоменко привітав гостя від адміністрації університету, вручив йому книгу «НГУ. Відповідність часу» і висловив подяку за приїзд і цікаву лекцію про життя і творчість батька.

Студентка першого курсу Ліля Цебеняк із села Донецької області, з тої Донеччини, де Василь Стус зростав, закінчив середню школу, навчався в університеті, і яку полюбив усім серцем, прочитала вірша Василя Стуса «О земле втрачена, явися!..» Вірш пролунав вельми актуально, а в очах у дівчини і гостей стояли сльози.

Студентка третього курсу Віра Кільчинська прочитала знаменитого Стусового вірша «Сто років, як сконала Січ».

Дмитро Стус відповів на запитання студентів, серед яких були такі:

1. «Чи задоволені Ви, як директор Національного музею імені Тараса Шевченка реставрацією музею?

Що стало краще? Скільки коштує оглянути музей для студента? Чи є скидка?»

2. Як Ви гадаєте, кому завадила меморіальна дошка Василя Стуса на стіні Донецького університету? Яка її доля в подальшому? Іншими словами, чи Ви вірите в найскоріше закінчення війни на Донбасі?

3. Де можна придбати Ваші книги? В нашій бібліотеці є тільки монографія про Вашого батька.

4. Будь ласка, почитайте Ваші вірші!

Вірші пан Дмитро писав у дитинстві, і всі їх, як виявляється, уже забув.

Під час імпрези можна було оглянути розкішну виставку творів Василя Стуса, яку підготували співробітники Наукової бібліотеки НГУ (директор Ольга Нефедова), за що організатори заходу щиро дякують.

Красно дякую співробітникам ЦКУМ, усім, хто долучився до проведення цього незабутнього заходу: пані Регіні Івченко, яка забезпечила якісну фото- і кінопрезентацію матеріалу, доценту Ірині Цюп'як та професору Світлані Ігнат'євій, чії студенти вдало виступили на вечорі. Щира подяка професору Надії Ченцовій, яка виростила чудові айстри. Вони створили святкову піднесену атмосферу.

У фіналі пролунала заключна пісня із вистави «Стусове Коло» у виконанні сестер Тельнюк.

Ведуча подякувала Дмитрові Стусу від наукової громади, студентів, викладацького корпусу, співробітників Центру культури укр. мови ім. О. Гончара за візит і спілкування й на добру згадку подарувала афішу вечора, а також фото попередніх зустрічей Д. Стуса з творчою інтелігенцією в театрі ім. Т. Г. Шевченка після вистави «Стусове коло» у квітні 2009 року.

Автор сценарію, ведуча імпрези,
провідний фахівець ЦКУМ ім. О. Гончара НГУ,
письменниця Леся СТЕПОВИЧКА

Музей історії університету взяв участь у IV Всеукраїнському музейному фестивалі

17-20 вересня Народний музей історії ім. О.М. Поля Державного ВНЗ „НГУ“ взяв участь у IV Всеукраїнському музейному фестивалі. Музейний фестиваль є заходом, що проводиться раз у три роки. Традиційно він відбувається на базі Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д.І. Яворницького. Його учасниками є музеї з усієї країни, включаючи найвідоміші. Усього участь у четвертому фестивалі взяли 83 музейні заклади. Фестиваль є професійним конкурсом, де кожен учасник може представити свою роботу у трьох номінаціях: міні-виставки, видання та музейний промоушен.

Цьогорічний фестиваль мав назву „Музей і діти“. Виставки, програми та видання були присвячені роботі з наймолодшою аудиторією. НГУ представив на фестивалі міні-експозицію під назвою „Що таке гірництво?“, призначену для молодшого та середнього шкільного віку, яка б розповідала дітям про сутність гірничого виробництва та його значення.

Під час роботи фестивалю відбувалися круглі столи та майстер-класи за участю провідних фахівців музейної справи країни. Вони мали можливість поділитися досвідом і отримати безліч корисної інформації для впровадження у власній роботі. Фестиваль одночасно є форумом музеїв України, зокрема, серед тем, піднятих на засіданнях та відображених у резолюції, є вимога прийняття положення про музеї на громадських засадах, що стосується всіх цих структур при університетах.

Переможцями конкурсів стали провідні музеї. Зокрема, гран-прі фестивалю здобула експозиція Львівського історичного музею „Дитина і зброя“. Проте для НГУ головною була участь та отримання безцінного досвіду від спілкування з колегами, а також презентація ВНЗ на високому рівні. Щиро віримо, що наступний фестиваль у Дніпропетровську відбудеться, дозволивши Національному гірничому університету продовжити цінне спілкування з музейним співтовариством. Колектив Народного музею історії ім. О.М. Поля щиро дякує керівництву Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д.І. Яворницького за можливість представити свою роботу на фестивалі та прекрасно організований захід.

Ігор Нікітенко, завідувач
Народного музею історії ім. О.М. Поля

конання, що минуле можна конструювати на свій смак і розсуд, що історичною істиною є директива начальства».

Щоб піднести політичний і суспільний престиж росіян, 1938 р. на замовлення більшовицьких ідеологів російський історик і компартійний функціонер Борис Волін видав монографію «Великий русский народ». У ній уперше чітко й однозначно було сформульовано тезу про місіонерську роль російського народу, на який орієнтуватися і з якого брати приклад повинні всі народи СРСР.

Друга світова війна дещо пригасила шовіністичні амбіції московських правителів, але після перемоги СРСР вони спалахнули з новою силою. Компартійні ідеологи вимагали історичних праць, у яких би обґрунтовувалася й розвивалася сконструйована в Кремлі концепція про пріоритет росіян в історії східних слов'ян, про прямий зв'язок Московської держави з Київською Руссю та про Москву як спадкоємицю політичного й культурного надбання давнього Києва. Пропозиції на такий запит не забарилися й полилися бурхливим потоком. Докорінно переробили й підручники для шкіл та вишів.

1948 року з'явилася монографія «Великий русский народ» відомої громадської діячки й популярного на той час історика А. Панкратової («первая женщина-академик среди русских историков»). Невдовзі вийшло й друге, доповнене видання цієї праці накладом у 100 000 примірників. Як зазначено в анотації, це — нарис «славной истории русского народа, который создал могущественное централизованное государство, самую передовую науку и культуру, военное искусство; ...показано ведущую роль великой русской нации в борьбе за свержение помещичье-капиталистического строя, в создании советского государства, в разгроме фашизма, в борьбе за победу коммунизма, за мир и демократию». Хоч у ній висвітлюється роль Москви «в собирании русских земель», претензій на давньокієвську спадщину немає, Київ і Київська Русь не згадуються зовсім. Цю прогалину успішно заповнив ленинградський історик В. Мавродін.

Ще 1946 р. вийшла друком праця В. Мавродіна «Древняя Русь (происхождение русского народа и образование Киевского государства)», в якій без належної наукової аргументації автор проголосив, що «Киевская Русь — это начальный этап в развитии всех трех братских славянских народов Восточной Европы, имеющих одного предка — русский народ киевских времен, древнерусскую народность» (с. 309).

Цю саму тезу В. Мавродін повторив і в наступній праці: «Образование единого древнерусского государства» (1951 р.), де чітко сказано, що «во времена Киевского государства восточнославянский мир сложился в единый русский народ, или, конкретизируя, в единую русскую народность» (с. 215). Це вважалось дуже позитивним фактом. А якщо так, то пізніший розпад цієї «русской народности» й утворення замість неї трьох народів — росіян, українців та білорусів — можна розглядати як прикрий історичний зигзаг, як негативне явище, зумовлене злою волею монголо-татар, литовців та поляків, які зруйнували спільну східнослов'янську державу і єдиний давньоруський народ. Тож будь-яке об'єднання росіян, українців та білорусів у єдиній державі має прийматися ними як відновлення історичної справедливості, а прагнення до самостійності розцінювалося як антинародна реакційна забаванка.

Концепція В. Мавродіна була схвалена ЦК КПРС і офіційно проголошена в «Тезисах ЦК КПСС к 300-летию воссоединения Украины с Россией», опублікованих у газеті «Правда» за 30 січня 1954 р. Невизнання запропонованої керівниками компартії доктрини розцінювалося як політична незрілість, а її критика привіювалася до державного злочину. Така ситуація тривала фактично аж до розпаду СРСР, а нині ще в нахабнішій формі відроджується в російських імперсько-шовіністичних колах.

Звичайно, усі ці політичні викрутаси не мають нічого спільного з історичною правдою. А вона загальновідома, логічна, проста і зрозуміла. Адже сучасна світова славістика має в своєму розпорядженні надійні й апробовані методи дослідження далекого минулого, що дали позитивні результати, чітко відтворивши суспільну й мовну історію давніх слов'ян та їхніх нащадків, серед яких і нинішні східнослов'янські народи — українці, білоруси та росіяни.

Як встановлено науковими дослідженнями, слов'яни

з'явилися на історичній арені не раніше кінця III тисячоліття до н. е., тобто приблизно 4 тисячі років тому. Про їхню ранню історію ми знаємо дуже мало, бо від тих часів не збереглося жодних достовірних і однозначно трактованих артефактів їхньої матеріальної та духовної культури, проте відомо, що ще на початку н. е. вони заселили величезну територію від Вісло-Одеського басейну і Південної Балтики на заході до Дніпра на сході і від Прип'яті на півночі до Карпат і зони степів на півдні. Поза цим ареалом ніде слов'ян ще не було. Північніше Прип'яті й Десни жили Балти, а на північному сході, зокрема й у басейнах Оки та Волги — фіно-угорські племена.

Важливо відзначити ще й той факт, що майже половину зі своєї 4-тисячної історії слов'яни прожили спільним життям. Хоч слов'янська людність здавна складалася з багатьох племен, які жили в різних природно-кліматичних умовах, мали певні відмінності в матеріальній і духовній культурах, усе ж такі спільного в них було набагато більше, ніж розбіжностей. Усі вони розмовляли близькоспорідненими діалектами з багатьма спільними рисами, що дало ученим підставу назвати їх «праслов'янською мовою».

Спільнослов'янський (тобто праслов'янський) період тривав до середини I тисячоліття н. е. Проте ще на його початку намітився поділ праслов'янської етномовної території на дві підгрупи — західну та східну з розмежуванням їх по Західному Бугу. У перших століттях н. е. слов'яни перейшли через Прип'ять і стали заселяти ареал сучасного Білоруського Полісся. Певні міграційні процеси на північ відбувалися й у басейні Десни.

У V — VI ст. н. е. праслов'янська етномовна спільність остаточно розпалася, і в обох її підгрупах стали формуватися окремі слов'янські етноси та їхні мови (у західній підгрупі — поляки, чехи, словаки, верхні та нижні лужичани, у східній підгрупі — українці, білоруси і значно пізніше росіяни, а також серби, болгари, македонці, словени та ін., які під час так званого Великого переселення народів у VI ст. н. е. емігрували на південь і заселили Балканський півострів та суміжні землі).

Отже, найдавніші етногенетичні процеси у східних слов'ян, починаючи ще від праслов'янського періоду, відбувалися в межах сучасної України і поліської частини Білорусі. Цей ареал ще здавна, у II — VI ст. н. е., виразно поділявся на дві частини: Полісся заселяли слов'янські племена склавинів, а лісостеп — анти. Від цих угруповань бере початок становлення українців як окремого етносу.

Формування українського етносу від середини I тис. н. е. обґрунтовується тим, що від цього часу спостерігається культурно-історична неперервність розвитку слов'янських племен у цьому ареалі (саме вона вважається визначальним показником зародження будь-якого етносу з усіма його характерними ознаками). Завдяки такій неперервності зберігається генетичний зв'язок між окремими фазами розвитку культури та мови даного етнічного організму протягом усього життя.

Формування українців як окремого етносу від середини I тис. н. е. співвідноситься із загальними закономірностями етногенетичного процесу в тогочасній Європі. Як відзначають дослідники, саме в цей час, тобто після падіння 476 р. Західної Римської імперії, коли суспільно-політична ситуація в Європі стабілізувалася, «простежується безперервний розвиток не тільки українців, а й інших народів, розташованих у зоні безпосереднього впливу Римської імперії, — французів, іспанців, англійців, німців, румунів, чехів, поляків та ін.»

Отже, самостійна історія українців розпочалася синхронно із зародженням і формуванням інших європейських етносів. Разом з формуванням етносу з'являється і його мова — часто до появи в нього писемності й державності. Так було і в історії українців.

Протягом VI — VIII століть н. е. унаслідок економічної, культурної та мовної консолідації місцевих слов'янських племен утворювалися їхні союзи, які по суті стали окремими феодальними князівствами. Їх було десь 9 — 14: волиняни, деревляни, поляни, сіверяни, дреговичі, уличі, тиверці, білі хорвати та ін. Унаслідок їхнього подальшого об'єднання на рубежі VIII — IX століть виникла могутня держава Русь, яку історики XIX століття назвали «Київська Русь».

Григорій Півторак
Газета «День» (м. Київ)

Very seldom you meet a person who is one step ahead of you on any subject you find impressive at the moment, all of a sudden you realize she has already captured it on her photographic camera. Her amazing photography is so well done it needs no words. No name mentioned for she is publicity shy.

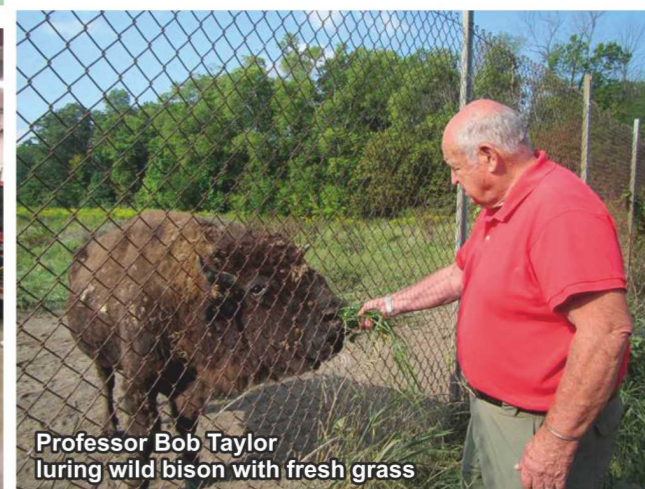
Ilarion Chejlyk

Jani and Chuck Glenn with their wild friend called LEWKO

Plymouth Road Runner restored by Chuck Glenn. All glitter. Looks better than wedding ring.

Professor Bob Taylor luring wild bison with fresh grass

Eileen and professor Bob Taylor in front of their typical farm house in Indiana. Left corner is their barbecue pit which is almost as big as my garage in New Jersey.

Талановита молодь - майбутнє європейської України!

Святкова імпреза з нагоди віншування переможців творчого огляду – конкурсу родини Марусі та Івана Гнип (США) на сторінках журналу «Бористен» відбулася у гостинній залі Дніпропетровського педагогічного коледжу Дніпропетровського Національного університету імені Олеся Гончара. Режисером цієї музичної феєрії стала Інга Лазебна, продюсер та художній керівник - Заслужений діяч естрадного мистецтва України Владзімеж Забара.

Молоді, талановиті, патріотичні – вони вражали зі сцени своїми вокальними та танцювальними можливостями.

Фото 1, 2 Традиційні дипломи та ексклюзивні подарункові тарілки з петриківським розписом ручної роботи

Фото 3 Журі та організатори конкурсу – редактор журналу «Бористен» Фідель Сухоніс та, продюсер, художній керівник - Заслужений діяч естрадного мистецтва України Владзімеж Забара

Фото 4 Режисер-постановник імпрези Інга Лазебна та студенти Дніпропетровського транспортно-економічного коледжу, – конференсьє цієї імпрези - Валерій Куденко та Дмитро Глухончук

Фото 5 Переможці у номінації «Хореографічне мистецтво»: Лауреатом став зразковий театр танцю «ГРАНІ» (м. Дніпро-

петровськ), керівник Ірина Масленікова - за інсценізацію і майстерне виконання хореографічної композиції «СІЧЕСЛАВСЬКІ ЗАМАЛЬОВКИ» та пропаганду української танцювальної класики. Дипломант - хореографічний ансамбль АЗБУКА ТАНЦЮ» (м. Дніпропетровськ), керівник Ірина Масленікова - за популяризацію автентичної хореографії та майстерне виконання хореографічної композиції «ІВАНА КУПАЛА»

Фото 6 У номінації «СПІВОЧЕ МИСТЕЦТВО»: - Лауреатом став Студентський хор «МРІЯ» Дніпропетровського педагогічного коледжу Дніпропетровського національного університету імені О. Гончара, керівник Тетяна Гарцуєва - за май-

стерне виконання хорової кантати «ДНІПРО РЕВЕ» та пропаганду української хорової класики.

Фото 7 У номінації «Література» лауреатом стала наймолодша учасниця за всю історію конкурсу – юна Діана Швидченко (м. Ічня, Чернігівська область) – за добірку патріотичних віршів в травневому числі номері «Бористен» за поточний рік.

Фото 8 У номінації «Образотворче мистецтво» лауреатом стала талановита Людмила Брижа (селища Петриківка, Дніпропетровська область) - за роботи останніх років у стилі петриківського розпису.

Фото 9 У номінації «СПІВОЧЕ МИСТЕЦТВО» Дипломантом стала Марія Ратман

(м. Дніпропетровськ) - за популяризацію і пропаганду пісенних творів із «ЗОЛОТОГО ФОНДУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕСТРАДИ» та майстерне виконання шлягеру «ЧАРІВНА СКРИПКА»

Фото 10 У номінації «СПІВОЧЕ МИСТЕЦТВО» дипломант - вокальний гурт «РЕЗОНАНС» (м. Кривий Ріг) Криворізького педагогічного інституту Криворізького Національного університету - за пропаганду української народної пісенної класики та майстерне виконання пісні «СТЕПОМ»

Фото 11 Журі та талановиті переможці конкурсу

Фото 12 Подарунок для гостей – виступ неперевершеного маестро Владзімеша Забари

Фото 13 Зразковий театр танцю «ГРАНІ» і їх запальний танок!

Фото 14 Талановитий вокальний гурт «РЕЗОНАНС» (м. Кривий Ріг)

Фото 15 Студентський хор «МРІЯ» (м. Дніпропетровськ) Дніпропетровського педагогічного коледжу Дніпропетровського національного університету імені О. Гончара, керівник Тетяна Гарцуєва, концертмейстер - Антоніна Кравченко. Талановиті та красиві дівчата

Фото 16 тендітна і красива Марія Ратман з пісню «ЧАРІВНА СКРИПКА»

Фото 17 Зразковий театр танцю «ГРАНІ» (м. Дніпропетровськ), керівник Ірина Масленікова

Фото 18 Талановита Глорія Забара – соліст чудової переможної композиції «ІВАНА КУПАЛА». Хореограф і автор-постановник Ірина Масленікова.

Фото 19 Директор Дніпропетровського педагогічного коледжу Дніпропетровського національного університету імені О. Гончара Василега Ірина Данилівна гостинно відчинила двері цього чудового навчального закладу, аби цьогорічне свято стало ще особливішим.

Фото 20 серед гостей заходу мужні воїни АТО – старший лейтенант-доброволець Віктор Артемчук і майор Олег Пеня

У Кривому Розі відбулось засідання Школи молодих психологів

У другій декаді вересня на базі КНВК «ЗШ №9» відбулось засідання Школи молодих психологів «Перші кроки психолога на посаді: правила оформлення документації. Проблемні питання», мета якого – підвищення рівня обізнаності практичного психолога-початківця з питань організації його діяльності у начальному закладі.

Відкрила засідання методист КЗ «Інноваційно-методичний центр»

Ольга Володимирівна Пруняк, яка у своєму виступі окреслила основні завдання роботи на 2015-2016 н.р.

У ході роботи розглядалися питання структури діяльності психолога, ведення документації, психологічного супроводу дітей дошкільного віку, особливості роботи з дітьми «групи ризику».

За інф. управління освіти і науки виконкому Криворізької міської ради

МАМА + Я = МИ

Дев'ятий благодійний фестиваль «МАМА + Я», який пройшов у Дніпропетровську в креатив-клубі «Бартоломео», зібрав біля трьох тисяч дітей, які за різних обставин залишилися без батьківського піклування.

Робота волонтерів, які завжди беруть на себе вирішення всіх організаційних питань, була націлена на привернення уваги городян до гострої проблеми сирітства і для подібного заходу була вкрай необхідна. Саме тому Парламент дітей та учнівської молоді міста сумісно з батьківською громадськістю одногосно вирішив взяти участь у волонтерській програмі, щоб допомогти організаторам створити для маленьких українців простір свята, добра і любові.

Оксана Сальнікова, методист МПДЮ, керівник Парламенту дітей та учнівської молоді м. Дніпропетровська

Збірна команда Дніпропетровської області посіла I місце у Всеукраїнських змаганнях з радіокерованих автомоделей серед учнівської молоді

У місті Одеса, на базі дитячого центру «Чайка», пройшли Всеукраїнські змагання з радіокерованих автомоделей серед учнівської молоді. У змаганнях прийняли участь 11 команд з міст Києва, Дніпропетровська, Хмельницького, Черкас, Миколаєва, Дніпродзержинська, Одеси, Харків, Вінниці, Рівного, Запоріжжя – всього 120 учасників.

Збірна команда Дніпропетровської області посіла I місце у Всеукраїнських змаганнях серед школярів, II місце – команда м. Києва і III місце – команда м. Черкас.

В особистому заліку привезли з м. Одеси 35 дипломів і грамот з 15 класів моделей.

Призерами змагань стали вихованці Дніпропетровсь-

кого обласного центру науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді: Ігор Старіков, Дмитро Толпиги, Гліб Дзигар, Максим Литвинов; вихованці Нікопольського Міжнародного центру трудово-навчання: технічної творчості Владислав Сокур, Анна Томілова, Артем Чернявський, вихованці Павлоградського центру науково-технічної творчості Владислав Глуховченко, Вадим Журавльов.

Дякуємо тренерам збірної команди, які підготували своїх вихованців, а саме: Руслану Старікову – керівнику гуртка Дніпропетровського обласного центру науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді; Юрію Резникову – керівнику гуртка Нікопольського міжшкільного центру трудового навчання і технічної творчості та Ігорю Глуховченко – керівнику гуртка Павлоградського центру науково-технічної творчості.

За останні 10 років наша збірна команда автомоделістів стабільно посідає перше або друге місце у Всеукраїнських змаганнях і має високий рейтинг серед команд України.

Шановні вихованці! Шановні тренери! Прийміть щирі вітання з перемогою нашої збірної команди! Щастя і на- снаги Вам. Добра і здоров'я, світлої радості в родині!!!

Директор центру Л.В. Волкова

«НАШІ ПЕРЕКЛАДИ»

ведучий рубрики Сергій Дзюба

АБДЕЛЬВАХХАБ АЗЗАВІ: «ЗБИРАЮ ЧАРИ ЖІНКИ В ЛІЖКУ...»

Народився у 1981 році в Дамаску (Сирія). Нині мешкає і працює в Німеччині, у Дрездені. Одружений, батько двох дітей. Член Письменницької асоціації Сирії. Почесний член ПЕН-клубу Німеччини. За професією – хірург-офтальмолог. У 2008-2009 роках редагував випуски журналу «Аль-Адаб». Публікує вірші та статті у газетах «Аль-Кудс Аль-Арабі», «Аль-Нахар» та інших арабських виданнях. Учасник багатьох міжнародних фестивалів та семінарів, зокрема «Молоді європейські та середземноморські діячі мистецтв» (Скоп'є, Македонія, 2009 р.).

Вірші перекладені українською, англійською, французькою, німецькою та російською мовами. Перша книжка «Випадковий смуток» вийшла в Сирії у 2006 році. Друга збірка, «НОТА – небеса свободи», за участю Омара Хазека (Єгипет), Нікі д'Аттома (Італія) і Тьяго Патрисіо (Португалія), побачила світ у 2012-му в Єгипті. Третя книжка, «Мозаїка облоги», надрукована в Бейруті (Ліван) у грудні 2013 року (фрагменти оприлюднені в газеті «Аль-Нахар»). До неї ввійшли щоденники, статті, сни... Це спроба чуттєвого відображення стану людини під час облоги; розповідь про те, як змінюється її сприйняття світу й спосіб життя. Готується до друку четверта книжка – «В'язниця», в основі якої – численні інтерв'ю з колишніми в'язнями, вірші, бувальщини, сни. Перекладає поезію та прозу арабською з англійської мови.

Коли тебе буде все-таки вбито
Однієї погожої днини, –
Твого рота закриють тканиною.
Щоб дихання зупинити? Ні...

Аби заглушити врешті одні,
Самотні звуки твоєї душі, –
Кому потрібні тепер вірші,
Навіть сумні? Ні, головне тепер

Переконайся, що ти помер –
Тут, назавжди, остаточно, зримо.
Не потривожиш, не скрипнеш дверима.
Годі вже, сер, – шматочком тканини

Стулять рота одній людині,
Зітхнуть полегшено й зникнуть вранці.
Та аромат твого серця віднині
Залишиться на їхніх пальцях.

ПЕРЕД СНОМ

Збираю чари жінки у ліжку:
Фрагменти сну і твою усмішку,
Густі коси та звабливе вушко,
Твоє дихання на моїй подушці...

Твої груди (а сну – вже на денці)
Ніжно торкаються мого серця.
Поруч таке неймовірне життя –
Вдвох відчуваємо серцебиття.

В своєму волоссі шукаю твоє,
Ось волосинка заблукана є, –
Мила, коштовна, свята, молода, –
Душу мою, наче янгол, гойда.

Трепетно пальчиком враз – по спині, –
Може, то зірка моргнула мені?
Як розгадати загадку одну?
«Здрастуй, кохана». Уже не до сну...

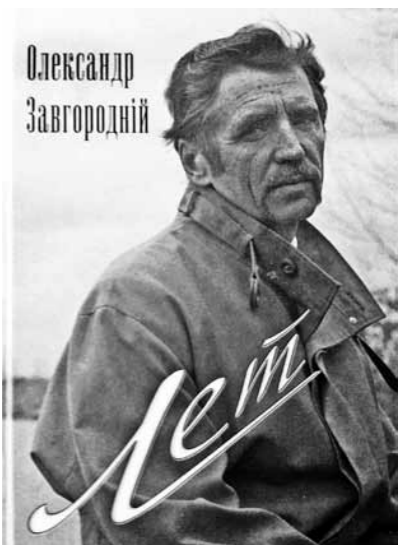
Третій крок в долині
грецькому музикантові Елені Караіндрой

Немов відлуння думки, що переслідує її носія,
думки, яка, вилетівши з вікна, шукає голову,
бачить байдужий паркан і раптом оживляє його, –
ця неймовірна, беззахисна, жагуча музика.
І вже крізь капкани пилу пробиваються троянди.

Немов неминуча осінь... Світлий смуток, що
переповнює душу.

Недосконала мудрість далекого саява самотньої зірки.
Ніби ковток повітря перед тим, як почнеш говорити.
Наче вишукана, тендітна долоня жаданої дівчини.
Немов чарівна квітка, яка бентежно росте з горла.
Таке вразливе, довірливе й вічно невпевнене серце.
Чутливе скло в кровоносній посудині.
Неначе...

**З арабської переклали Сергій Дзюба
та Михайло Блехман**

«О, вистачило б днів мені і сил
схилитися над кожним рідним сло-
вом»

(Олександр Завгородній)

«Хто не знає, куди прямує,
дуже здивується, потрапивши не
туди»

(Марк Твен)

Завжди хотіла поміркувати на тему, як епіграфи задають тон моїм статтям? Зізнаюся, що існує цілий ритуал написання есе, в якому вибору епіграфа, як і налаштуванню музичного інструменту за допомогою камертону, надається велике значення. Чому в епіграфі саме те, що поставлено? Бо вся стаття про людину, яка чітко знає, куди в житті йти і чим користуватися для самовираження. Куди йти – у творчість. Чим користуватися – рідною мовою.

Якби я хвалила у своїй статті щось таке, чого не існує – це були б грубі лестощі, які Олеся Завгородній, людина з тонким літературним смаком і слухом, відразу ж вичленував би. Але запашної живої мови митця не можна перехвалити. В тому й річ, що ми розбираємо не книжку для народу чи новомодну повість, де слова переважають висновками, які принижують філософію народності. Автор не гуркоче з приводу народу або його антипода – еліти – різючими пасіонарними словами. Зі сторінок книжок поета ллється тихий сум і особлива тонка любов до своєї землі, до людей і природи, до жінки. Все це виплеснулося на сторінки «Лету» за допомогою слів, споріднених поетовій душі.

«О, вистачило б днів мені і сил
схилитися над кожним рідним

ТА ЗАДЛЯ ЦЬОГО ВАРТО БУЛО ЖИТЬ...

Рецензія на книгу Олександра Завгороднього «Лет»

Завгородній О.С. Лет: Поезії, переклади, вибране із української синоніміки. – Д.: «Ліра», 2011. – 364 с.

словом»
(Олеся Завгородній)
«Які зі словом хитрощі?
Воно
сповна усім відплатить за лукав-
ство»

Завжди дивувалась працелюб-
ству та наполегливості майстрів
слова, які готові до постійного са-
мовдосконалення в оволодінні цим
вербальним інструментом і, не крив-
лячи душою, наголошують на тому,
що досягти майстерності в цій справі
можна, лише докладаючи титанічних
зусиль. Так от, за моїми спостережен-
нями – то і є найвища майстерність!

«Бракує слів –
не висловити все,
що в серці, що в душі лелію...
В долоні, наче у траву, лицем.
Німію»

«Які зі словом хитрощі?
Воно
сповна усім відплатить за лукав-
ство»

У поезії Олеся Завгороднього ба-
гато романтики, легкої іронії і про-
сто карколомної дотепності, які вири-
вають ослінчик з-під налаштованого
вороже читача, який вдало присів,
щоб розбити поетичні строфи в
пароксизмі неприязні або брехливо-
го гніву.

«Коли не стане,
видайте мене
без цензора,
редактора дурного»

Природно, що спересердя любий
читач чи оцінювач літератури може
маневрувати словами, намагаючись
знайти вади й недоліки в римах або
розстановці авторських строф. Але
не симетрія набору тесту або «пря-
ма» рима – головне в поезії. Наслу-
халися.

Подивіться уважно очима.
Посмакуйте слова.
З'єднайте рими із сенсом.

Погодьтеся, поет має справжній
хист, який дає можливість не сісти на
мілину несмаку і надмірності, коли
проривається майже інтимний крик
зраненої рефлексією душі:

«Ні, даремно – не приручите!

Я – не лялька із лялькового,
Що складає ніжно рученьки
І мужиче колискової.
Найдорожче мені – істина,
навіть хай гірка і люта.
Розберуся сам, що люблю,
А що треба – призабути»

Причини цьому знайти легко. Про
те, що поет не може придушити в собі
справжнє почуття, відомо. Інакше не
був би він поетом. Але у пана Олеся
це виходить якось особливо людяно,
відкрито й сміливо.

«І думаю: «Допоки білий світ –
типові завше
найменший біль, образи лід, –
не лиш бадьорі марші»
Що може бути смачніше й рідніше,
ніж смак молока з глечика? Мій улю-
блений вірш. Такий тихий смуток і
любов до своєї землі.

Лірично.
Проникливо.
Естетично.
Поет виводить першим голосом
чисту мелодію поетичного співу.

Йому не загрожує замість почуттів,
що прориваються у прекрасній ліриці,
яка вістує нам, читачам, про талант
автора.

«А молоко
краще пити з глечика,
коли воно тільки-тільки
з погребя,
холодом,
наче хата зіллям,
заклечане,
п'єш, аж морозить голову.
А молоко

краще пити з глечика,
коли Україна
сідає вечеряти,
коли місячна повінь
тополям по горлечко
хлюпотить, хлюпотить
до схід сонечка...»

Не може поет бути собі на умі,
коли ділиться з нами своїми пережи-
ваннями і роздумами: підносить нам
через свою творчість і дружбу, і честь,
і глибоку ніжність, і відданість. Наша
естетична спільнота не може схова-
тися від цієї лавини правдивості за
мороком безвиході: вона приймає
дари поета, фактично визнаючи за

собою якусь чутливість, яка, можли-
во, не зовсім зараз на часі. Але яка
ще раз підкреслює факт: незважаючи
на свою неоднорідність і строкатість,
суспільство вже готове сприйняти
національну ідею через мелодійну та
незабутню рідну мову.

Осяйні залагодина натхнен-
ня та людинолюбства не дають
можливості поетові придушити свя-
те почуття любові до жінки. За що
прості читачі люблять поетів? За те,
що митці в своїх творах постають пе-
ред нами людьми з плоті й крові, по-
людські правдиво не приховують
своїх пристрастей.

«Я не сплю:
цікаво так
вітровіння слухати
і про Тебе
тільки й думати,
ніби мало дня мені...»

«Мов два експреси

розминулися...
І я гадав, усе минулося.
Ох, як я помилився, як!
На мене спомини –
обвалом!
На мене спомини –
мов жалом.
Нічого не забулося.
Нічого»

«Твоїх очей
ніхто
не переочить»
Залишатися собою, не втрача-
ти природного живого характеру та
допитливості, постійно вдосконалю-
ватися у творчості – це просто лише
на перший погляд. Насправді да-
леко не кожен, проживаючи трива-
лий термін в соціумі, зживаючись із
ним і адаптуючись під його вимоги,
може зберегти свою індивідуальність
і нестандартність, своє людське
і творче обличчя. Читаючи кни-

гу «Лет» Олеся Завгороднього, ми
гортаємо своєрідний щоденник з
найінтимнішими переживаннями
із фантастичної країни під назвою
«Моя Душа».

«Для мене ти не кінчишся ніколи.
Тебе до смерті знову хочу бачити.
Може, почав життя останнє коло,
Та все здається, і не жив неначе-
то»

Як казав Честертон: це
романтичніше за романістів
і поетичніше за поетів.
Індивідуальність мистецько-
го типу Олеся Завгороднього
свідчить: не варто боятися почуттів
– любові, сердечності, чутливості,
непостійності та вразливості, які на-
гадують нам про те, що всі ми ще
живі, і щось і комусь ще повинні.

Бо якщо не повинні, то й не живі.
Ольга Рєпіна

«На конкурс Івана та Марусі Гнип»

Ані Ксьонз – дев'ять років, але вона вже обдарова-
на літераторка, яка пише доволі цікаві оповідання, каз-
ки, вірші... Дівчинка щиро любить рідний Чернігів, де
відбуваються справжні дива. Вона – добра й чуйна
україночка. Хай щастить тобі, Аню!

ДИВО

Жили собі Тетянка і бабуся Христина. У бабусі були
дерева – яблуні та груші – і красиві, барвисті квіти. Одно-
го разу онучка завітала до бабусі в гості, й та попросила

її полити рослини. Дівчинка пообіцяла, але вирішила спо-
чатку трохи погратися, а потім зовсім забула про прохан-
ня своєї бабусі.

Увечері старенька, ніби між іншим, лагідно
поцікавилася: «Тетяночко, ти полила наші дерева та
квіти? Бо ж вони теж, як і ми, хочуть пити». «Ой... – розгу-
билася дівчинка – я забула, зараз зроблю». Однак, коли
вона підійшла до квітника, то побачила, що всі рослини
вже дбайливо политі. «Неймовірно! – здивувалася Тетя-
нка. – Який добрий чарівник виконав цю роботу і врятував
квіточки та дерева від спраги? Це ж – справжнє диво».

А потім дівчинка здогадалася, що все зробила її ба-
буся. Тетянці стало соромно, що хвора, старенька бабу-
ся Христина змушена була працювати в спеку. Тож онуч-
ка сказала: «Будь ласка, вибач, дорога бабусенько! Я
відтепер завжди виконуватиму свої обіцянки».

Учися жити й пам'ятай:
Є скрізь на світі люди,
Але найкращий – рідний край,
І ліпше десь не буде.

Бо тут – твої земля та дім
(Батьки і рідне небо),
І найсолодший хліб у нім.
А що людині треба?

Лиш радість, воля і краса,
І оберіг – з дитинства милий,
Прозора вранішня роса,
Та погляд тата незрадливий,

І усміх мами чарівний,
І вірні друзі, добрі люди.
Ось тут і є той рай земний,
І кращого ніде не буде.

НАЙКРАЩИЙ ХВІСТ

Одного літнього дня на лісовій галявині зібралися дикі звірі, щоб визначити, в кого з них найкращий хвіст.

Для уникнення небажаних суперечок обрали вони з-поміж себе авторитетну судейську Раду і наділили її правом вирішального голосу.

Кожний претендент, учасник цього зібрання, повинен був розповісти про виняткові особливості свого хвоста.

Першою випало говорити білці. Розпочала вона з таких слів:

– Усім відомо, що я живу в лісі на деревах. Коли стрибаю з дерева на землю чи з верхньої гілки на нижню, то мій великий пухнастий хвіст уповільнює падіння, і я м'яко опускаюся вниз або скеровую політ на потрібну мені гілку. Хвіст у мене гарний і практичний. У ньому є природне поєднання і парашута, і керма. А ще, коли дуже холодно, я прикриваюся ним, і він мене зігріває. Такий хвіст заслуговує на високе визнання.

Після білки слово взяв річковий бобер. Спершу він побіжно ознайомив присутніх зі своїм напівводним життям, а потім перейшов до головного:

– Хвіст у мене не такий, як у інших. Він покритий лускою, широкий і плаский. Служить добрим стерном як на воді, так і під водою. Сподіваюсь, ви звернете увагу на його значення для мене і ваше рішення буде справедливим.

Придумавши переконливі докази, лисиця говорила позачергово. Спочатку вона підняла хвіст угору і, поводячи ним, повільно пройшла перед іншими претендентами.

Зупинилась, чемно вклонилась суддям, побіжно глянула на решту звірів і впевнено заявила:

– Мій хвіст найкращий! – зробивши паузу, лисиця продовжила похвалу собі:

– Можливо хтось із вас не погоджується зі мною, та це лише тому, що ви не уявляєте, яка практична і коштовна річ лисячий хвіст. На підтвердження своїх слів я дещо розповім про нього - і ваші сумніви розвіються, як на вітрі обскубане пір'я.

Отже, слухайте. Всі ви бачите, що я гарна. А коли огорну себе хвостом - стаю ще гарнішою. Окрім краси, хвіст дарує тепло, створює затишок. А ще, спіраючись на нього, дуже зручно сидіти. Всі мисливці, і навіть вибагливі модниці і модники, високо цінують мій хвіст.

На хвилину лисиця замовкла, а коли знову заговорила, то в її голосі з'явилися інші відтінки:

– Не один раз він рятував мені життя. А оце вчо-

ра сталась жаклива пригода: на узліссі за мною погнались собаки. І в саму, що не є безвихідь, я повела обманним рухом хвоста перед їхніми очима – і собаки пробігли мимо. Скориставшись цим, я втекла на безпечну відстань. Сподіваюсь, тишу себе надією, що ви, шановні, визнаєте мій хвіст найкращим.

Дикий кінь, як і всі до нього, також хвалився своїм хвостом:

– Мій хвіст винятковий, – завзято доводив він, б'ючи копитом об землю, – тому що має багато довгих волосинок. Ним легко відганяти гедзів та мух.

Упевнений у своїй правоті, кінь розгонисто заржав.

Та його іржання заглушив рев лева. Потрясаючи гривовою, він громовито проричав:

– Найкращий хвіст – із щіточкою наприкінці. Такий, як у мене.

Лева охоче підтримали зубр і буйвіл, володарі подібних хвостів. Майже всі тварини хвалили свої хвости. Один лише зайчик мовчки сидів осторонь.

Під час усього лісового зібрання лисиця зацікавлено поглядала на нього. Потім підійшла ближче і лагідно запитала:

– А чому ти, зайчику, мовчиш? Похвались своїм куценьким хвостиком. Заєць відбіг від лукавої лисиці тай каже:

– А він куций тому, щоб ти за нього не вхопилась зубами, коли женешся за мною. І, взагалі, з коротким хвостом легше бігти. Як бачиш, куций хвіст для мене найкращий.

Довго ще дикі звірі сперечались між собою про достоїнство та красу хвостів. І навіть суддівська Рада не змогла узгодити єдину ухвалу з цього важливого для всіх питання.

Тож, розходячись, тварини залишилися при думці, що кожному з них свій хвіст найкращий.

**Анатолій Черниш,
 м. Кіровоград**

«ПЕРОМ ПУБЛІЦИСТА»

Виховання чесних громадян з дитячого віку

Виховання дитини починається від дня її народження. Батьки не вдумуються в те, що їх маленьке немовлятко дуже уважно вдивляється в їх обличчя, дорослих людей біля неї, прислухається до сили голосу і дуже скоро розрізняє хто до неї говорить. Не тільки хто говорить, відрізняє чи та людина є радісна, щаслива, вдоволена чи сварлива. З кожним днем, місяцем, а потім під час повного розуміння мови – дитина вивчає на прикладі своїх батьків і оточення, як буде далі в своєму житті поступати – жити.

У Верховній Раді, коли деякі депутати намагаються обороняти свої погляди, думки, та відкинути протилежні, знаходять тільки одинокий спосіб, це свої сильні кулаки. Увесь світ на це дивиться. Приходить на думку, де ці депутати виростили, як їх батьки поводитися в родині, що вони передали своїм синам чи донькам, що вони засвоїли в дитинстві та тепер наслідують в дорослому віці. Головне, як вони вміють, як навчилися розв'язувати різні конфлікти та висловлювати протилежні погляди та думки. У родинному житті в Канаді, коли хтось б'ється, чоловіки чи жінки, поліція арештує та більше не пускає до родини, поки не візьме під опіку хтось з дальшої родини та та людина не перейде програму психологів, яка вчить як контролювати злість. Така наука може тривати 3 місяці, або і довше, скільки кому потрібно.

Крім сильних кулаків у Верховній Раді, які можна спосерегатися на новинах по інтернеті, також можна слухати дискусії про те, що досі держава не може упоратися з хабарництвом. Треба тільки подумати як, коли, і від кого, український народ навчився застосовувати хабарництво? Хабарництвом осягали те, на що закони не дозволяли, старалися обминути невідгдані закони та багатіти в нечесний спосіб, або виживати за комуністичних радянських часів. У тих часах люди вимінювалися речами, харчами, взуттям, оджею біля якої працювали. Треба всім нагадати, що хабарництво прийшло в Україну разом з московським пануванням. Їх населення складається з монгольсько-тюрських племен, а також від їх сусідів з країн далекого сходу, що досі полагоджують усі справи при допомозі хабарів. Під час трьох століть наші люди осягали кращий рівень життя, діставали кращі праці, викупували синів чи чоловіків з в'язниць хабарами, записували мало підготованих дітей до гімназій, а в університетах при допомозі хабарів отримували так звані "червоні дипломи". Коли селяни судилися за кусок поля, чи хтось підорав сусідові межу, чи щоб не забрали до московського чи австрійського війська, треба було заплатити велику суму грошей – себто нелегально дати хабаря. Тепер цей процес підплатчування – хабарів, щоб осягнути свою ціль – набрав великих, хоробливих і трагічних розмірів і наслідків.

Населення дивлячись по телевізору, як виглядають люди на екрані – стараються у своєму житті не бути гіршими. Осягнути такий добробут – треба більше грошей, отже треба вміти підплатити, щоб дістати пільги, зменшити податок, купити нелегально забезпечен кусок землі та побудувати не хату, а майже замок. Щоб знайти кращу працю, не маючи відповідного знання чи рівня освіти – то треба підплатити головного завідуючого. У кожній ділянці

життя – хабарництво допомагало століттями, а тепер ще більше розвинулося, удосконалося, щоб заздрісні і жадні люди на великий добробут осягали те, що не могли б здобути чесною працею.

Отже треба подумати на якому прикладі виховуються діти шкільного віку,

а потім гімназисти чи навіть студенти. Ростуть у родині та дуже добре розуміють, як батьки осягали цей високий матеріальний рівень. Спостерегаючи, що добробут з кожним днем побільшувався, бо батьки полагоджують багато справ людям, за що дістають хабарі. Ті, що звертаються до суду, чи чекають на державну квартиру, чи для отримання пільгів – підсовують хабарі. Багато людей нелегально привозить із заграничних держав різну техніку, а також і електричні плити, холодильні, уживані авто. На границі платять хабарі та перевозять не плативши митного, а після продажу в Україні – не платять податків. Навіть нема документів, скільки було нелегально перевезено різних речей через границю. З цього користають ті, що нелегально перевозять, а також і митники, їх завідувачі, бо хабарами всі діляться.

Діти ростуть, спостерегають своїх батьків, а з кожним роком ще більше вчаться, щоб бути успішними – багатими, з американськими доларами, могли їздити на відпочинок в Італію, чи Грецію і в Болгарію, а також і на Кубу – то скільки треба отримати хабарів та як їх заховати по банках у чужих державах? Дітки, що родяться з чистою душею, за своє дитинство дуже швидко зрозуміють, що такого добробуту батько, чи мати, не може доставити своїй родині чесною працею без хабарів. Безперечно, їм буде дуже важко відкинути шлях хабарництва, вони його ще більше удосконалять, подвоять чи розвинуть до найвищого степеня, щоб могли похвалитися не одним авто, а кількома, не одною хатою, щоб поки їх діти та внуки доростуть до самостійного життя, то хати з високими парканами мусять на них уже чекати. Не будь які, а "пристижеві", щоб всі могли подивляти, хвалити та заздрити. Бо заздрість в Україні це також не одна з найбільших недуг, щоб не жити гірше як сусіди, щоб мати мурований паркан, велику хату, або щоб робити євроремонти, щоб ціла вулиця знала та приходила подивитися.

Велике завдання падає на шкільну систему, щоб учні завважували чесний спосіб учителів ставити оцінки, не брали під увагу, хто є батьки даного учня та хто дає хабарі. Також мусять вивчати, що в інших державах не тільки карають тих, хто приймає хабарі, а також кара चेкає тих що дають. Податкова система також перевіряє які є офіційні заробітки, а яке майно записане на ім'я тої людини. Мусять у школі вивчати, що в інших державах конфіскують надмір майна, на яке зарібок людини не вказує. Коли школярі вивчать, що придбане майно за хабарі буде забране державою, а людина також буде покарана грошовою карою, або в'язницею – то будуть рости з твердим переконанням, що треба чесно жити, нікому не давати хабарів, а також і не брати. Карають тепер дорослих за хабарництво, а чи виховують чесних учнів у початкових школах, у гімназіях, коледжах і університетах? Бо без правильного виховання від дитячого віку та до закінчення освіти – нові генерації не позбудуться хабарництва.

Любов Василів-Базюк (Торонто, Канада)

Істини Шевченка на прикладі поеми Кавказ

Щороку в березні, українські громади, розсіяні по всій земній кулі, збираються, щоб ушанувати Тараса Шевченка. Іван Франко написав, що нація, котра не вшановує своїх великих людей, не заслуговує називатись нацією. Отож, збираючись сьогодні і вшановуючи визначну людину, ми, як частина українського народу, або відчуваючи тісний зв'язок з ним, підтверджуємо тим самим власний статус нації. У той сам час буде доречним коротко зупинитись на тому, що означав Шевченко для українців його часу, що продовжує означати його ім'я для українського народу сьогодні та що ж звеличує Шевченка для усіх нас. Відповідь, безумовно, потрібно шукати в його поезії.

Тарас Шевченко. Автопортрет (1840)

Шевченко як поет був проголошений і національним Кобзарем України, і народнім поетом або народнім трибуном, і революційним поетом, і пророком. Багато цих характеристик так чи інакше відображують Шевченкові якості як поета. Він залишається для нас сучасним, хоч і народився 200 років тому. Але, щоб краще зрозуміти його як нашого сучасника, треба спершу спробувати зрозуміти його як сучасника суспільства середини XIX ст., проблеми того часу, коли Шевченко жив і творив — і спробувати зрозуміти, про що він писав і який вплив його вірші мали на його сучасників.

Щоб зрозуміти вплив поезії Шевченка на його сучасників, доречно звернутись до спогадів Миколи Костомарова, одного з визначних істориків України і близького друга Шевченка. У своєму «Спогаді про двох

малярів» він описав ефект, який мали на нього Тарасові вірші, такими словами:

«Мене охопив страх... Я побачив, що муза Шевченка роздирала завису народного життя. І страшно, і солодко, і боляче, й цікаво було зазирнути туди!!! Поезія завжди йде вперед, завжди відважується на сміливе діло — за нею йдуть історія, наука і практичний труд. Легше буває останнім, але важко першій. Сильний зір, міцні нерви треба мати, щоб не осліпнути чи не зомліти від раптового світла істини, доброзичливо прихованої для спокійного натовпу, який йде второваною дорогою повз таємничу завису і не знає, що таїться за цією зависою! Тарасова муза прорвала якийсь підземний закляп, вже кілька років замкнений багатьма замками, запечатаний багатьма печатями, засипаний землею, навмисне зорано і засіяно, щоб заховати від нащадків навіть згадку про місце, де знаходиться підземна порожнеча. Тарасова муза сміливо ввійшла в цю порожнечу зі своїм негасимим світочем і відкрила за собою шлях і сонячному промінню, і свіжому повітрю, і допитливості людській. Легко буде входити в це підземелля, коли повітря туди проникне — але яка сила людська може вистояти проти вікових випарувань, які вбивають умить усі сили життя, гасять всякий земний огонь! Горю сміливцю-поету! Він забуває, що він людина — якщо перший зважується ступити туди, то може власти... Але поезія не злякається ніяких згубних випарів, якщо тільки вона справжня поезія — і не згасить її світоча ніяка історична чи моральна вуглекислота, бо світоч цей горить нетлінним огнем — огнем Прометея...»

Пам'ятник Т. Шевченку у Вашингтоні

Тобто, за оцінками Костомарова, поеми Шевченка відображують глибокі, приховані, але суттєві істини — істини, які були розкриті поетом у його поемах своїм сучасникам у критичний час української історії. Саме тому, на мою думку, ми вважаємо його національним поетом і провісником нової України. Як ми знаємо, значення слова «істина» має прикмети довготривалості чи

навіть вічності — корінь значення слова має зв'язок із духовністю. Тому, відкриваючи нам ці істини у своїх поемах, Шевченкові вірші можна також вважати і сучасними, і вічними.

Коли ми говоримо про істину в поезії, то, звичайно, не маємо на увазі фактичну чи наукову істину, але ті істини які зображуються поетом у словах його віршів — слова, які впливають, як на наш розум так і на наші емоції. Розуміння приходить не тільки на свідомому, але й на підсвідомому рівнях. Саме такі істини, як зауважив Костомаров, Шевченко відкрив своїм сучасникам і продовжує розкривати для нас сьогодні, якщо ми пильно задумаємось над його поемами.

У деяких поемах Шевченко відкриває суть соціально-економічної системи, в якій він жив, описує страждання і виродження своїх співвітчизників, що попали між жорна тієї системи. У суспільстві, в якому жив Поет, існувало кріпацтво, і хоч кріпацтва сьогодні немає, його поеми далі промовляють нам про соціальну несправедливість; про жорстокість та жадібність деяких людей; про нещастя, які можуть спіткати в житті; про вади суспільства, в якому діти можуть вмирати з голоду. Це, наприклад, яскраво можна побачити у поемі «Сон»:

«Сон» (У всякого своя доля...)
Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш,
Латану свитину з каліки знімають,
З шкурою знімають, бо нічим обуть
Княжат недорослих; а он розпинають
Вдову за подушне, а сина кують,
Єдиного сина, єдину дитину,
Єдину надію! в військо отдають!
Бо його, бач, трохи! А онде під тином
Опухла дитина, голоднее мре,
А мати пшеницю на панщині жне

Шевченко також жив у країні де існував авторитарний політичний лад, де російський цар мав абсолютну владу. У деяких поемах він зачіпає політичну тематику, гнівно картаючи та висміюючи російського царя та всю систему самодержавства, з її бюрократією та військом.

Народившись, Шевченко ввійшов у світ як син поневоленої нації, що була колись вільною. Але мрії про волю продовжували жити у свідомості та традиціях його співвітчизників. У своїх ранніх поезіях він оспівував цю давню славу вільних козаків, але пізніше критикував у деяких поемах козацьких провідників, включно зі славним геьманом Богданом Хмельницьким. Але він мріяв, що Україна знову здобуде свою волю — і це очевидна річ, яку бачимо в деяких поемах.

Т.Г.Шевченко. Богданова церква в Суботіві

Син землі української, Шевченко — наш національний поет. Але він також поет усіх поневолених народів, бо, на його думку, всі народи повинні жити на цій землі вільними. Тому Шевченко належить не тільки нам, але й цілому світові, особливо тим народам, у яких дух свободи живий, і які борються, щоб бути вільними. Це яскраво видно у його поемі Кавказ. Хто з нас не чув або не бачив як гасло на плакаті (чи десь інде) слова з цієї поеми:

Борітеся — поборете,
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!

Коли я був школярем і перший раз побачив ці слова на якомусь транспаранті, я думав, що Шевченко писав про нас, про українців. У переносному значенні — це так, але в прямому — ці слова взяті з поеми про кавказькі народи, які боролися проти Російської імперії, війська якої воювали проти гірських народів Кавказу десятки років, починаючи з кінця 18 ст. Запеклі війни точилися до середини другої половини 19-ого століття, доки Росія не підкорила кавказьців та не приєднала їхні землі до Російської імперії. Як ми самі були свідками, ця війна відновилася після розпаду Радянського Союзу, і можна сказати, що вогонь війни ще й далі тліє на Кавказі сьогодні. Шевченко писав цю поему у 1845 році, в самий розпал війни.

Якщо безпосередній привід для написання поеми була смерть його друга, Якова де Бальмана, то ширший контекст полягає у реакції тогочасного суспільства на війни в Кавказі. У пресі та в інших публікаціях ці війни звичайно прославлялися та виправдовувалися. У спогадах учасників війни можна було прочитати не тільки про прославлення перемог Російських військ, але й про їхню жорстоку поведінку, наприклад, як солдати нищили села горців, як знущалися над населенням; як палили села, де жили корінні народи Кавказьких гір; як випалювали та вирубували ліси, де ховалися горці від царських військ, і звідки вели партизанську війну. Примусово виселяли людей у глибину Росії, та в Туреччину. Хочу тут також згадати, що з відомого тепер всьому світові міста Сочі, де відбувалася нещодавно Олімпіада, у 1864 році, тобто 150 років тому, були виселені черкеси, а сліди їхнього проживання стерті з лиця землі.

У російській літературі першої половини 19-го ст. були російські письменники, які писали з деякою симпатією до гірських народів, як наприклад Міхаїл Лермонтов, який став почасти на боці горців в одній своїй поемі. Але ніхто не пішов так далеко у своїх симпатіях до горців і ніхто повністю не став на бік гірських народів, як це зробив Шевченко.

Сама поема, як згадано вище, була присвячена Якову де Бальмену — художникові та другові Шевченка, який був офіцером у царській армії і загинув у боротьбі з гірськими народами влітку 1845 року. Свідомий долі людей, які не зі своєї волі мусили одягнути царську форму та йти воювати, Шевченко оплакує їх долю у цій поемі. Він не звинувачує горців за вбивство свого друга, а викриває несправедливість смерті свого друга, який був, у дійсності, на невірницькій службі, у несправедливій, чужій, та розбійницькій за своєю суттю і загарбницькій війні за розширення Російської імперії та за підкорення вільних народів Кавказу.

Подивімся тепер на ці слова, при кінці поеми, де він пише:

І тебе загнали, мій друже єдиний,
Мій Якове добрий! Не за Україну,
А за її ката довелось пролить

Кров добру, не чорну. Довелось запить
З московської чаші московську отруту!
Він не тільки із жалем оплакує долю свого друга, але й
долю всіх людей, які попали у полум'я страшної, жадливої
загарбницької війни. Війна, яка покрила кров'ю гори, і яка
породила не ріки, а море сліз. З іронією та сарказмом
він відкриває суть колоніальної війни, зітнення царських
військ з бідними, але вільними й гордими горцями. Погля-
немо тепер на слова Шевченка:

За горами гори, хмарою повиті,
Засіяні горем, кровію политі.
Отам-то милостиві ми
Ненагодовану і голу
Застукали сердешну волю
Та й цькуємо. Лягло костями
Людей муштрованих чимало.
А сльоз, а крові? Напоїть
Всіх імператорів би стало
З дітьми і внуками, втопить
В сльозах удов'їх. А дівочих,
Пролитих тайно серед ночі!
А матерних гарячих сльоз!
А батькових старих, кровавих,
Не ріки — море розлилось,
Огненне море! Слава! Слава!
Хортам, і гончим, і псарям,
І нашим батюшкам-царям
Слава.

У період, коли писав Шевченко, народи Кавказу вже
були витіснені з низин та приморських зон, і були вже
оточені в горах. Війни, які вели російські війська того
періоду, вже були спрямовані на остаточне володіння
Кавказькими височинами та горами, куди були зігнані
горці. Щоби виправдати та благословити свою криваву
та, по суті, загарбницьку війну, самодержавна влада ви-
користовувала Російську православну церкву, яка мала
підпорядкувати людську віру і совість людей — державній
політиці та потребам воєнного начальства. Як пише Іван
Дзюба у своїй праці «Тарас Шевченко», поет розумів це, як
цинічне вживання імені Бога як стратегічного покровите-
ля російського деспотизму. Це — одержавлення Бога на
службі тотального обману і розбою. Фактично, Російська
православна церква була тоді опорою царської Росії. Ра-
зом з відкриттям справжньої місії Російської православної
церкви Шевченко також саркастично висміює виправду-
вання війни та підкорення Кавказьких народів апологети-
ками війни, тих, хто виправдовував її, нібито цивілізаційною
місією Росії, що нібито вона приносить горцям, які жили
своїм традиційним життям, просвітництво, науку, та інші
блага цивілізації. Ось, як Шевченко змальовує це у своїй
поемі:

За кого ж Ти розп'явся,
Христе, Сине Божий?
За нас, добрих, чи за слово
Істини... чи, може,
Щоб ми з Тебе насміялись?
Воно ж так і сталось.
Храми, каплиці, і ікони,
І ставники, і мирри дим,
І перед обра[зо]м Твоїм
Неутомленніє поклони.
За кражу, за війну, за кров,
Щоб братню кров пролити, просять
І потім в дар Тобі приносять
З пожегу вкрадений покров!
Просвітілись! та ще й хочем

Других просвітити,
Сонце правди показати
Сліпим, бачиш, дітям!..
Все покажем! тільки дайте
Себе в руки взяти.
Як і тюрми муровати,
Кайдани кувати,
Як і носити!.. і як плести
Кнути узловаті —
Всьому навчим; тільки дайте
Свої сині гори
Остатні... бо вже взяли
І поле і море.

В іншій частині поеми він знову підкреслює
фальшивість виправдовування та прикривання спражніх
цілей імперської політики нібито ідеєю вищої цивілізації
та християнства. Тут він також розкриває страшне
лицемірство і фальшивість тих людей, які стверджували,
що нібито росіяни були кращими за французів чи іспанців,
останні ще торгували невільниками, неграми. Шевчен-
ко тут нагадує їм, що в Росії теж тримають невільників,
кріпаків, яких купують, продають, та програють у карти:

Ви ще темні,
Святим хрестом не просвіщенні,
У нас навчіться!.. В нас дери,
Дери та дай,
І просто в Рай,
Хоч і рідню всю забори!
У нас! чого то ми не вмієм?
І зорі лічим, гречку сієм,
Французів ласм. Продаєм
Або у карти програєм
Людей... не негрів... а таких,
Таки хрещених... но простих.
Ми не гішпани; крий нас, Боже,
Щоб крадене перекупать,
Як ті жиди. Ми по закону!..
По закону апостола
Ви любите брата!
Суєслови, лицеміри,
Господом прокляті.
Ви любите на братові
Шкуру, а не душу!
А в нас!.. На те письменні ми,
Читаєм Божії глаголи!..
І од глибо[ко]ї тюрми
Та до високого престола —
Усі ми в золоті і голі.
До нас в науку! ми навчим,
Почому хліб і сіль почім!
Ми християне; храми, школи,
Усе добро, сам Бог у нас!
Ми не погане,
Ми настоящі християне,
Ми малим ситі!.. А зате!
Якби ви з нами подружили,
Багато б дечому навчилися!

У поемі Шевченко також зображує жадібність та
ненажерливість царя, його родини, та Російської імперії
взагалі. Він пише, що ця жадібність — імперська місія за-
гарбати все та підкорити всіх, — це нездійснена, абсур-
дна мрія. Вона ніколи не здійсниться, бо люди та на-
роди прагнуть бути вільними, і ці прагання, як і наші
душі, ніколи не вмирають. Поет описує це і розкриває на
прикладі міфа про Прометея. У поемі «Кавказ» Прометей
виступає як символ Кавказьких народів, а орел — як сим-

вол Російської імперії, який клює та карає. Але, як знаємо,
Прометея не можна знищити, і він відроджується. Так
само як людське прагнення здобути волі не можна зни-
щити:

Споконвіку Прометея
Там орел карає,
Що день божий добрі ребра
Й серце розбиває.
Розбиває, та не вип'є
Живущої крові —
Воно знову оживає
І сміється знову.
Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля.
І неситий не виоре
На дні моря поле.
Не скує душі живої
І слова живого.
Не понесе слави Бога,
Великого Бога.

Як бачимо, тут, Шевченко звертається до Бога. І не-
зважаючи на критику Російської православної церкви,
поема «Кавказ» також знаменна тим, що Шевченко тут
показує свою глибоку віру в Бога, розуміння важкої долі
людства. Хоч він визнає несправедливість цього світу, у
цій частині поеми він також підтверджує свою незламну
віру. Тому Кавказ треба також вважати глибоко духовною
та релігійною поемою:

Не нам на про з Тобою стати!
Не нам діла Твої судити!
Нам тільки плакати, плакати, плакати
І хліб насущний замінити
Кровавим потом і сльозами.
Кати згнушаються над нами,
А правда наша п'яна спить.

Коли вона прокинеться?
Коли одпочити
Ляжеш, Боже, утомлений?
І нам дає жити!
Ми віруєм Твоїй силі
І духу живому.
Встане правда! встане воля!
І Тобі одному
Помоляться всі язики
Вовіки і віки.
А поки що течуть ріки,
Кроваві ріки!

Підсумовуючи, можна згадати тут влучні думки Івана
Франка, які він висловив у своїй праці під назвою «Темне
царство». Він порівнював поему «Кавказ» з іншими пое-
мами Шевченка написаними у першій половині 1840 рр.:

«Кавказ» побудований уже на ширшій, можна сказати,
загальнолюдській основі. Всяка боротьба за волю, всяке
змагання проти «темного царства» знаходить прихильни-
ка в нашій поеті. «Кавказ» — се огниста інвектива проти
«темного царства» зі становища загальнолюдського, се,
може, найкраще свідоцтво могутнього, всеобіймаючого,
широ людського почуття нашого поета».

І на останнє: Як бачимо, ми сьогодні є свідками, що
український Прометей знову пробудився я скидає зі себе
кайдани. Дай Боже, щоби цим разом, мрія Шевченка, що
Україна буде вільною, здійсниться.

**Богдан Клід, д-р, заступник директора
Канадського інституту українських студій,
Альбертський університет**

Текст доповіді виголошений 9 березня 2014 р. в
Українському Культурному Центрі, м. Ворен, Мічиган,
США, на Святовому відзначенні 200 ліття з дня народ-
ження Тараса Шевченка, «Борітеся Поборете».

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ

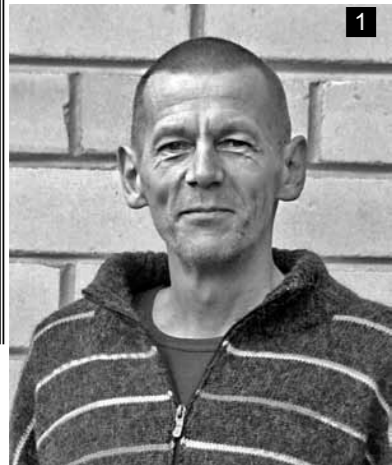
Після нетривалої хвороби на 87 році життя відійшла у вічність 11
вересня 2015 бл.п. Анна Трагім, вдова у другому шлюбі з Борисом
Трагімом. Останні п'ять років вона проживала у місті Західний Гарт-
форд (Коннектикут, США), де вона любила прогулюватися місцевим
парком та годувати качок і гусей, а також іншу живність . Попри не-
просту долю і чимало пережитого бл.п. Анна майже до останнього
подиху була надзвичайно здорова як фізично так і ментально.

Її доля типова для української історії 20-го сторіччя, особли-
во до тієї частки нашої діаспори, яка належала до «третьої хвилі»
еміграції українців. Ще маленькою покійна пережила геноцид-
ний голод 1932-33 рр. А в 1942 році молодою дівчиною була де-
портована на примусову роботу до Німеччини. За кілька років
після закінченню Другої Світової війни вона приїхала до Америки
з Німеччини з дочкою Ніною, котра народилася у шлюбі з першим
чоловіком Григорієм Сакун (який помер у Німеччині). Все своє жит-
тя на чужині бл.п. Анна Трагім важко працювала, в Німеччині після
війни, а тоді більше двадцяти років в місті Бріджпорт (Коннекти-
кут, США) на ткацькій фабриці, аби забезпечити гідне життя собі
та своїй дочці.

І попри постійну занятість покійна приділяла велику увагу життю
української громади. Так вона була активним членом парафії Свя-
то –Троїцького Храму УПЦ в США, де залюбки співала в церковно-
му хорі. Вона дуже любила вірші Тараса Шевченка, знала їх багато
на пам'ять. В останні роки свого життя надзвичайно була засмуче-
на війною на Донбасі.

Бл.п. Анна Трагім залишиться назавжди в наших серцях. І най-
перше про неї пам'ятатимуть доня Ніна Сакун з Гартфорду (США) та
племінниця Зіна Холоденко з України.

Добро поруч, навіть, під час війни

Вже другий рік Україна живе в стані війни – фізичної, політичної, моральної.

За цей час тисячі дітей втратили найрідніших, а дехто змушений покинути рідний дім, школу, університет, місто, розпочавши життя наново. Але, як кажуть філософи, якщо у світі немає добра, то Всесвіт існує даремно. Десятки тисяч добровольців, волонтерів та небайдужих боряться за мир і спокій. Серед них – унікальна литовська родина Санкалас – пан Вайдотас Санкалас (координатор міжнародної діяльності, член правління UAB „Hnit-Baltic“, почесний консул Ісландії в Литві) та пані Вірґінія Санкалас (керівник і одна з засновників журналу для батьків UAB „Mamos žurnalas“ («Журнал для мами»), а також дві їхні доньки – Сімона і Габрієла. Мета їхньої діяльності – допомога дітям війни, адже саме діти найперше страждають від війни, як фізично, так і морально. Родина Санкалас допомагає дітям і родинам у різних країнах, де точаться військові дії. Не оминув їхній фонд і страшні події на Сході України.

«Ми прагнемо простої мети - повернути надію українським дітям та їх сім'ям, котрі, можливо, згубили свою віру в Європу і європейські цінності через жорстоке насилля та агресію в боротьбі за інтеграцію в Європу» - зазначає пан Вайдотас – «Сьогодні в Європі і світі йде війна за людські цінності. Насильство, жорстокість, залякування, приниження, диктатура та агресія атакують свободу, демократію, толерантність та гідність людини. Гріко від того, що ця атака на людські цінності підтримується на державному рівні. Україна в Європі стала лінією фронту в боротьбі за людські цінності.

Це справжня війна - безжална і жорстока. Вона зажадала величезних жертв - більше мільйона зламаних і безліч втрачених життів. Важко уявити, скільки невинних дітей і підлітків втратили сім'ю, житло, тепло, любов і радість.

Якщо не зараз, то колись пізніше вони, можливо, зрозуміють, що причиною їх розбитої долі, як це не пара-

доксально, стало бажання їх рідних і країни жити краще і справедливіше в єдиній європейській родині, де особистість і гідність є найбільшими людськими цінностями.

Ми віримо, що надія українських дітей на життя у справедливому суспільстві ще не зруйнована і кожен з нас може і повинен внести свій вклад, щоб цю надію зберегти.

Це стосується не тільки надії українських дітей, але в рівній мірі – майбутнього дітей Європи. Європейська надія для дітей України - це наш обов'язок забезпечити та захистити наші особисті цінності.»

Довіра та прозорість – принципи, яких дотримується Приватна благодійна ініціатива «Європейська надія для дітей війни в Східній Україні». Організатори встановили особисті контакти з українськими неурядовими організаціями. Українські добровольці за допомогою місцевих зв'язків знаходять постраждалі сім'ї, відвідують їх особисто та оцінюють ситуацію і реальні потреби. Особлива увага приділяється основним потребам дитини: продукти харчування, одяг, житло, лікування, реабілітація а

також кошти на освіту або навчання. В залежності від ситуації ініціатива надає одноразову або довгострокову фінансову підтримку. Важливо, що гроші передаються безпосередньо сім'ї дитини або організації-партнеру в Україні. Після цього цей доброволець, або інша довірена особа слідкують за тим, щоб гроші дійшли до сім'ї дитини і щоб вони були використані для забезпечення її потреб.

Нам приємно відзначити, що серед партнерів благодійної організації є також і добрі друзі «Бористену» - середня загальноосвітня школа №46 (місто Дніпропетровськ), про культурно-патріотичну діяльність якої ми не одноразово писали (у школі відкрито унікальний культурно-етнографічний музей «Скарбничка старожитностей», проводяться зустрічі з письменниками, а за протягом останніх двох років – активна благодійна діяльність – збір коштів для поранених та військових у зоні АТО, благодійні ярмарки, збір коштів на допомогу Дніпропетровському військовому шпиталю). «Бористен» висловлює щиро вдячність усім, хто небадь до чужого горя, а також всім тим, хто віддано і щиро бореться за свободу і мир в Україні!

Для тих, хто хоче ознайомитись з діяльністю фонду та допомогти - www.eurohope4ua.org

Підготувала Дарина Бутко, за матеріалами www.eurohope4ua.org

Вироби для акції

Зустріч з випускниками школи-учасниками АТО

Фото 1, 2 пан Вайдотас Санкалас та пані Вірґінія Санкалас
 Фото 3 Навіть логотип благодійної ініціативи «Європейська надія для дітей війни в Східній Україні» дихає любов'ю та добром!
 Фото 4 Родина Санкалас під час однієї з соціальних акцій
 Фото 5, 6 Дніпропетровська середня школа № 46 веде активну волонтерську діяльність.

на руку ділки, спекулянти. Почалися плітки, посилилася активність заздрисників та недоброзичливців. Стало зрозуміло, що експедиція не може бути забезпечена всім необхідним.

Але це не зупинило дослідника. В липні 1912 року Георгій Седов з дружиною останній раз відвідав свій рідний хутір Крива Коса. Це були досить драматичні відвідини. Він помо-лився у храмі, при якому колись вчився і в хорі якого співав. Розповідають, що його мати під час прощання довго плакала, немов би відчуваючи, що бачить сина востаннє...

Експедиція Георгія Яковича Седова на Північний полюс розпочалася із значною затримкою. Лише 27 серпня 1912 року корабель «Святий мученик Фока» відплив з Архангельська. І вже 20 вересня 1912 року був змушений зупинитися на першу зимівлю у північній частині острова Нова Земля. 3 вересня 1913 року корабель знову відплив у напрямку Північного Полюса. В листопаді того ж року експедиція зупинилася на другу зимівлю в бухті Тихий на островах Земля Франца-Йосифа. 2 лютого 1914 року Георгій Седов у супроводі матросів Георгія Лінника та Олександра Пустотного відчайдушно вирушає на нартах до Північного Полюсу.

20 лютого (5 березня) 1914 року, знесилений і тяжко хворий Георгій Седов помер і був похований своїми супутниками на місі Аук острова Рудольфа на північній частині Землі Франца-Йосифа. За цим коротким, хронологічним викладом обставин експедиції приховується стільки сили, енергії, трагедії і величчя, які не можна передати жодними яскравими описами. Георгій Седов ніколи не здавався. Ніколи не відступав перед будь-якими труднощами і цей свій головний шлях він пройшов до кінця.

Після загибелі ім'я Георгія Седова перетворилося на легенду. На його честь були названі кораблі, його рідний хутір отримав ім'я великого земляка.

Мешканці селища Седово пишуться своїм видатним земляком, свято бережуть пам'ять про нього. Їх зусиллями в селищі був створений музей Г. Я. Седова, в якому зібрані унікальні експонати, відбуваються наукові та культурні заходи, присвячені його життю та діяльності.

У Ростові-на-Дону морський коледж, в якому колись

Зала музею Г. Я. Седова у вигляді морського корабля

вчився Г. Я. Седов, носить його ім'я.

Про його життя зняті художні фільми, Георгій Седов став прототипом капітана Татари-нова в популярному романі В. Каверіна «Два капітани». Але багатовимірною постать Георгія Яковича Седова - вірцевого морського офіцера, видатного науковця, дослідника, автора багатьох наукових праць, мужнього першопрохідця, публіциста, громадського діяча, заслуговує і потребує багатьох наукових досліджень, які, без сумніву мають бути обов'язково продовжені нашим поколінням. В цьому наш обов'язок перед цією великою людиною.

... Після революції було декілька спроб знайти місце поховання та тіло Георгія Седова. Всі вони завершилися невдачею. І, цілком можливо, що згідно давніх легенд мандрівників та мореплавців, сяє над Північним Полюсом самотня зірка. Зірка Георгія Седова.

Кращі страви української кухні

САМОРОБНИЙ ТВЕРДИЙ ДОМАШНІЙ СИР Складники

Сир кисломолочний - 1 кг
Молоко - 1 л
Масло - 100 г
Яйце - 1 шт
Сіль - 10 г (1 чайн. ложка)
Сода - 5 г (1 чайн. ложка)

Час готування: 30 хв
Кількість: 6 порцій

Півгодини – і з м'якого білого 'сільського' кисломолочного сиру робиться твердий домашній сир – кладіть на бутерброди, додавайте в салати чи посипайте макарони – як вам завгодно. Із кілограма кисломолочного сиру виходить близько 600 г саморобного твердого плюс впевненість, що ви їсте тільки те, що самі поклали у ваш домашній твердий сир.

Сир, постійно помішуючи, зварити в молоці (5 хв після закипання). Важливо: для помішування найкраще використовувати дерев'яну лопатку-копистку, бо вона, на відміну від округлої ложки, добре відчіщає сир від дна каstrулі – а він так і норевитиме прикипіти.

Далі сир відкинути на друшляк, вистелений шматком чистого полотна. Дати сироватці гарненько стекти (сироватку можна пізніше використати замість води для тіста на вареники чи на хліб). Чим краще стече сироватка, тим твердішим буде ваш домашній сир.

Повернувши сир назад до каstrулі, підмішати масло, яйце, сіль і, постійно розтираючи, тримати на малому вогні ще 2-3 хв. Насамкінець додати соду (маса на домашній твердий сир одразу збільшиться в об'ємі) і ще раз тут же, на вогні, гарненько вимісити.

Готовий саморобний сир перекасти у форму відповідного розміру (пластикову, щоб твердий сир пізніше відчепився від стінок або будь-яку іншу – тоді її краще перед цим вистелити, наприклад, папером для випікання).

Саморобний твердий домашній сир залишити на холоді, аж поки повністю вистигне, а далі – частуйтеся на здоров'я!

СИРНИК Складники

Для сирної маси:
Сир кисломолочний - 1 кг
Яйце - 8 шт
Цукор - 250 г
Лимон - 150 г (цедра 1 лимона)
Крохмаль картопляний - 30 г (2 стол. ложки)
Молоко - 200 г (1 склянка)

Для шоколадного тіста:

Яйце - 2 шт
Цукор - 150 г
Масло - 150 г
Борошно пшеничне вищого ґатунку - 300 г (2 неповні склянки)
Какао-порошок - 30 г (2 стол. ложки)
Розпушувач тіста - 5 г (1 чайн. ложка)

Час готування: 40 хв
Кількість: 16 порцій

Шоколадне тісто найлегше приготувати в кухонному комбайні або за допомогою хлібопічки. Яйця (2 цілі) розтерти зі 150 г цукру до побіління, тоді підмішати розм'якле масло.

Окремо з'єднати борошно, какао, розпушувач, і цю суху суміш підмішати до яєчної маси. Шоколадне тісто вииняти з чаші комбайну, обгорнути харчовою плівкою і на 20 хв покласти до морозильника.

За той час готуємо сирну масу. Решту 8 яєць розділити на білки і жовтки. Білки збити на густу піну (4-5 хв електричним міксером).

Жовтки розтерти з рештою 250 г цукру до побіління. Лимон облити окропом, гарно витерти і на середній терці обтерти з нього цедру просто в жовткову масу.

До жовткової маси у великій мисці або каstrулі підмішати тим-таки міксером сир. Далі, не перестаючи мішати, до сирної маси додати білки, крохмаль і насамкінець, долити молока.

Розігріти духовку. Форму змастити маслом. Дно форми вкрити половиною шоколадного тіста, потерши його на грубій терці. На нього вилити сирну масу і зверху потерти решту шоколадного тіста.

Королівський сирник пекти 1 год при 180 градусах. Після того, як сирник спечеться, залишити його в духовці ще на 30 хв, вимкнувши вогонь. Королівський сирник можна притрусити цукровою пудрою.

Подавати, наприклад, з яблучним або вишневим варенням, а можна і просто так – королівський сирник і так смачнезний

РЕКЛАМА

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

• ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
• ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
• УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
• ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

«ВІСТІ З ДІАСПОРИ»

У Блумінгдейл відкрили пам'ятник Небесній Сотні

Днями у місті Блумінгдейл, передмісті Чикаго, відбулося урочисте відкриття та освячення пам'ятника Небесній Сотні та усім Героям, що поклали життя за Україну. Монумент встановили біля Української православної церкви святого Андрія.

На церемонію освячення пам'ятника прибув Святіший Патріарх Київський та всієї Руси-України Філарет. Урочисту подію вшанували своєю присутністю генеральний консул України в Чикаго Лариса Герасько, міністр фінансів України Наталія Ярьсько, губернатор штату Іллінойс Брюс Раунер та конгресмен Пітер Роскам.

Сенатори Джон Маккейн та Марк Кірк також привітали українську громаду Чикаго з цією визначною

подією. Вони надіслали листи, які були зачитані на церемонії відкриття. Монумент спорудили за кошти української діаспори. Добрий почин підтримав і сенатор Джон Маккейн.

Це вже другий пам'ятник Небесній Сотні. Перший спорудили у Києві у вересні минулого року, на території Національного педагогічного університету імені Драгоманова. А в Івано-Франківську вже діє музей Небесної Сотні.

Світлина і текст Володимира Дуди

Агрокорпорація СТЕПОВА – одна з найбільших і провідних корпорацій, яка займається повним циклом виробництва насіння. Місія корпорації полягає у наданні покупцю насіння кращої якості, яке відповідає найвищим європейським стандартам.

На сьогоднішній день «Степова» налічує понад 13 000 га землі, розташованої в східній частині України.

Компанія має сучасний логістичний центр, що забезпечує швидкість і зручність у своєчасному отриманні готового рішення з відвантаження насіннєвого матеріалу для наших клієнтів.

Україна, м. Дніпропетровськ,
вул. Калинова, 3

телефон: +38 (0562) 399-101

факс: +38 (056) 370-47-31

телефон: +38 (095) 794-79-38

E-mail: td.stepova@gmail.com

Державне агентство
лісових ресурсів України

<http://dklg.kmu.gov.ua>

Акція
**Майбутнє
лісу
у твоїх
руках!**

Візьми участь в акції – посади своє дерево!